УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
75 pokib
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 74125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 230. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 17-го ГРУДНЯ 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 17, 1969 No. 230. VOL. LXXVI.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 16 грудня 1969

В АМЕРИЦІ

КЛЮБИ МОЛОДИХ ДЕМОКРАТІВ АМЕРИКИ на 4-денній конвенції в Ляс Вегас вирішили відмолодити свій склад. Вони вирішили зменшити найвищий вік своїх членів з 40 років до 35-ох років. Вони прийняли ще такі резолюції: скасувати всі закони, які забороняють передчасне припинення вагітности, домагаються, щоб продаж і вживання маріхуани не вважалися за злочини, тільки як провини проти адміністраційних заряджень. В окремій резолюції заклкають молоді демократи до негайного відкликання американського війська з В'єтнаму та визнання комуністичних країн: Китаю і Куби.

ДЖЕЙМС Л. ФЛАВЕРНОЙ, який очолював Чорних Американців за вибір Ніксона - Еґню в 1968-му році, твердить, що сам президент Ніксон винен в тому, що негритянське населення не приєднується до Републіканської Партії. Цей републіканець - негр правник в Лос Анджелесі нарікає на це, що президент Ніксон не найменував досі негрів републіканців на якісь визначніші становища. Він сказав: „Є численні кваліфіковані негри републіканці, які можуть зайняти вищі пости". На його думку Републіканська Партія впродовж найближчих двох років матиме нагоду здобути серця чорних виборців вперше від часу Відбудови.

КРАЙОВЕ ТОВАРИСТВО ПЛЯНУВАННЯ передбачає інфляцію в 1970-му році, хоч число безробітних може збільшитися до 4.5 і до 5-ох відсотків. Так передбачає головний економіст цього Товариства Вілфред Луїс. На думку цього економіста інфляція сповільниться аж в четвертій чверті 1970-го року. Це сповільнення інфляції продовжуватиметься також і в першій чверті 1971-го року. Збільшення числа безробітних до 5-ох відсотків буде найбільшим відсотком в останніх шістьох роках. Крайове Товариство Плянування — це безпартійна організація.

НАЙВИЩИЙ СУД ЗСА ВИРІШИВ приспішити об'єднання шкіл в шістьох шкільних округах в чотирьох південних стейтах: в Луїзіяні (три округи) і по одній окрузі в Алабамі, Джорджії та Міссісіпі. Це рішення відноситься до шістьох шкільних округ, але в дійсності воно матиме вплив на об'єднання шкіл для білих і чорних учнів також в інших шкільних округах в південних стейтах, де ще існують окремі школи для білих і чорних учнів. Згідно з рішенням Найвищого Суду у вище згаданих шкільних округах школи мусять бути об'єднані найдалі до 1-го лютого 1970-го року.

У СВІТІ

53 ПІВНІЧНО - В'ЄТНАМСЬКІ ВОЯКИ ЗГИНУЛИ в минулу п'ятницю в бою за 5 миль від Кванґнґай у Південному В'єтнамі, недалеко від села Сонґмі, де буцім-то в березні мин. року відбулася „масакра" цивільних. Між тими 53-ма північно - в'єтнамськими жертвами були й дві жінки у військових уніформах. Чотири інші жінки схоплено в полон разом із десятком північно - в'єтнамських вояків. Американські старшини і преса стверджують, що однаково в реґулярній північно - в'єтнамській комуністичній армії, як і серед повстанців В'єтконґу активну участь беруть озброєні жінки, які перейшли військовий вишкіл.

ФІЛІППІНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ФЕРДИНАНД МАРКОС ВИСТУПИВ проти того, щоби ЗСА грали ролю „міжнародного жандарма" та „міжнародного банкіра", але признав необхідність „приявности" Америки на Далекому Сході. Мовляв, менші й слабші держави можуть почуватись безпечними і розвиватись тільки під „атомовою парасолею" Америки.

АМЕРИКАНСЬКІ ВОЯКИ У В'ЄТНАМІ ВИСПЕЦІЯЛІЗУВАЛИСЬ у засідках проти невеликих відділів реґулярної північно - в'єтнамської армії, які просякають до Південного В'єтнаму вузькими стежками почерез джунґлю. Від кінця вересня ц. р. американці вбили внаслідку таких засідок 1.177 ворожих вояків, включно з кругло 400 провідниками, знайшли в джунґлі 24 тонни харчів, знищили 113 бункрів та вбили 35 слонів, що несли ворожий виряд. Перехоплено теж 133 фунти документів.

ПРЕЗИДЕНТОВІ НІКСОНОВІ ЗВІТУВАВ прибулий з Південного В'єтнаму британський експерт партизанських воєн, сер Роберт Томпсон, колишній шеф військових операцій на Малайському півострові проти тамошніх комуністичних партизанів. Ніксон просив його полетіти до В'єтнаму і перестудіювати тамошню ситуацію. Томпсон ствердив після повороту до Лондону у радіо - телевізійному інтерв'ю, що американські й південно - в'єтнамські війська мають тепер перевагу над комуністами.

НА АТЛАНТІЙСЬКОМУ ОКЕАНІ ЗАТОНУВ один із найбільших кораблів у світі, британський танкер „Марпесса" містоти 207.000 тонн. Вибух із нез'ясованої причини викликав пожежу і вправді погашено її, але вода вдерлася крізь спричинену пожежею діру. Два моряки пропали, два поранені. Той нафтоналивний корабель був збудований в Японії коштом 13,000.000 дол. і щойно з кінцем вересня ц. р. переданий до вжитку компанії „Шелл".

ЄГИПЕТСЬКА СТЕЖА ПЕРЕПРАВИЛАСЬ нишком почерез Суеський канал та, стрінувши на Синайському півострові ізраїльський „джіп" із 6-ма особами, відкрила по ньому вогонь: 5 осіб згинули, а шосту, ізраїльського сотника, єгипетські вояки взяли в полон і перевезли до Каїро. Ізраїльці признали, що їх сотник дістався в полон.

Політичні туристи з України в ЗСА, відвідають також Канаду

Ню Йорк. — Під формальним керівництвом Арнольда Шевельова, професора Київського інженерного інституту, прибула до Ню Йорку велика група туристів, переважно з Києва, яка влаштовує зустрічі і прийняття з „прогресистами". До групи входять, крім А. Шевельова, два заступники голів Президії Товариства культурних зв'язків з українцями за рубежом і „Українського товариства дружби з зарубіжними країнами", Михайло Іваненко та Анастасія Келдина, артист Харківської опери Микола Манойло, завідуючий відділом науки і культури Ради міністрів УССР В. Голубков, оперова солістка Єлисавета Чавдар, працівниця Київського радіомовлення Людмила Кисліціна, члени Правління „Українського товариства дружби" Василь Оснач і Євгенія Пєтухова та ін., разом 19 осіб. На початку грудня туристи, після зустрічей, відлетіли до Чикаґо, а потім мають побувати в Лос Анджелесі і Сан Франсіско та в деяких містах Канади.

Палата схвалила збільшити пенсії соціяльного забезпечення на 15 відсотків

Вашингтон. — Палата Репрезентантів схвалила збільшити пенсії соціяльного забезпечення на 15 відсотків з днем 1-го січня 1970-го року і вирішила цей законопроєкт приєднати до податкового законопроєкту, як це зробив недавно Сенат. Тепер справу збільшення пенсій соціяльного забезпечення та податкового законопроєкту обговорюють на окремій спільній Палатно - Сенатській Конференції, щоб вирівняти розходження між обидвома текстами. Сенат збільшив найменші пенсії соціяльного забезпечення, які тепер становлять 55 долярів місячно до 100, Палата не прийняла цього збільшення, щоб не спричиняти „вета" президента Ніксона. Президент кільна разів погрожував, що не підпише податкового законопроєкту, в якому збільшено вільну від оподаткування суму з 600 долярів до 800 долярів і в якому пенсії будуть збільшені до 15-ох відсотків. Голова Палатної Комісії Способів і Засобів конґресмен Вілбур Д. Міллс, який очолює спільну Конґресову Конференцію, заявив, що Палата може збільшити найменші пенсії соц. забезпечення в найближчому році, коли сповільниться темп збільшення інфляції.

Промислова продукція в листопаді зменшилася на два пункти

Вашингтон. — Федеральна Резервова Рада звітує, що в листопаді промислова продукція зменшилася на 2пункти: в жовтні вона становила 173.1 в порівнянні з роками 1957-1959, а в листопаді 171.1. Листопадове зменшення промислової продукції було найбільше, бо в попередніх трьох місяцях продукція повільніше зменшувалася. В липні становила 174.6 в листопаді була на 3.5 пункта менша, що становила два відсотки. Звіт Федеральної Резервової Ради свідчить про це, що економіка цієї країни вступила в стан рецесії, що було б п'ятою економічною знижкою після закінчення другої світової війни. Але деякі економісти ще не певні, чи це зачалася дійсна економічна знижка. Економісти звертають увагу на це, що зменшення промислової продукції частинно спричинене страйком в такій великій фірмі як Дженерал Моторс. Та все таки зменшення продукції, що його не спричинив страйк, в листопаді було більше, як в попередніх місяцях.

Всі чужинці в ЗСА мають в січні подати свої адреси Урядові Іміґрації і Натуралізації

Вашингтон. — Уряд Іміґрації і Натуралізації при Департаменті Справедливости пригадує всім чужинцям, які в дні 1-го січня 1970-го року перебуватимуть в ЗСА, що вони мусять впродовж місяця січня подати свою адресу до Уряду Іміґрації і Натуралізації. Подавати свої адреси мають всі чужинці так довго, поки вони не мають громадянства ЗСА, без огляду на це, як довго вони живуть в цій країні. Щоб зголосити свою адресу, треба взяти в найближчому поштовому уряді готову надруковану картку, яку треба виповнити та віддати в поштовому уряді до рук поштового урядовця.. Адресу кожної особи подасться на окремій поштовій картці, за дітей до 14-го року адресу подають їхні батьки або опікуни. Коли хтось в січні перебуває поза кордоном ЗСА, то має подати адресу Іміґраційному Урядові до десятьох днів після повороту до цієї країни. Хто без поважної причини не подасть своєї адреси, той може бути депортований до тієї країни, звідкіля він прибув до ЗСА. На картці треба подати свою адресу, місце і дату свого народження, дату і місце, в якому він прибув до цієї країни, свою державну приналежність та число, що є подане на реєстраційній картці; коли перед цим числом є буква „А" то треба її подати.

Округа УНС в Монтреалі завершує чотирорічний плян розбудови

Монтреаль. — Голова Округи і головний радний УНСоюзу Дмитро Попадинець інформує, що місцева Округа, перевіривши стан своєї цьогорічної кампанії за розбудову У Н Союзу, ствердила, що вона вже майже виконала своє річне завдання. Мавши в пляні здобути десять відсотків своїх активних членів, число яких переходить 1.500, вона до кінця листопада придбала вже 127 членів, тому до кінця року залишається їй ще здобути лиши 23 члени. Коли зважити, що Округа придбала в одному місяці жовтні 41 членів, а в листопаді 29, то й немає ніякого сумніву, що в грудні завершить свою кампанію повним успіхом. Але Округа і її чільні діячі бажають не лише виконати цьогорічне завдання, але також свою міжконвенційну повинність, щоб прибути на Конвенцію, яка відбудеться наступного року в травні, з вповні виконаною чотирорічною квотою. Ця постанова тим потрібніша, що Округа в минулому мала кращі й гірші роки, й здобула впродовж останніх чотирьох років, до місяця листопада ц. р., разом 553 члени. До повної квоти, чотири рази по 150, тобто до 600 членів Окрузі бракує ще 47 членів.

Щоб виконати цей плян, місцеві союзові діячі, під проводом свого голови Дмитра Попадинця, договорилися й погодилися розложити цих 47 членів поміж себе й обов'язково виконати це добровільно приняте зобов'язання до останнього дня грудня. Дм. Попадинець, голова Пластового Відділу ч. 434 та пані Текля Мороз, секретарка 465-го Відділу в Лашині, зобов'язалися довести число своїх цьогорічних особистих здобутків до 25 членів. Секретарі Відділів: Микола Перейма (448), Василь Куць (474) і Павло Дубас, секретар найбільшого монтреальського Відділу ч. 471, зобов'язалися придбати в цім році бодай по десять членів, а секретарка столичного Відділу ч. 492 в Оттаві, пані Ліда Шульгин, Відділ якої вже в цім році здобув 15 членів, зобов'язалася довести загальне число своїх членів до п'ятдесяти. Минулий рік цей Відділ закінчив числом 29, отже заноситься на подвоєння цього невеликого Відділу.

Можна сподіватися, що названі союзові діячі повністю виконають своє добровільне зобов'язання та що їх приклад заохотить діячів інших Округ піти їх слідом.

ПРЕЗИДЕНТ ВІДКЛИКУЄ ДАЛЬШИХ 50,000 ВІЙСЬКА З В'ЄТНАМУ, ПЕРЕСТЕРІГАЄ ВОРОГА ПРОТИ ПОСИЛЮВАННЯ ВІЙНИ

Вашингтон. — Президент Ричард Ніксон заявив у своїй радіо-телевізійній промові до народу у понеділок 15 грудня ц. р., що він відкличе дальших 50.000 американського війська з В'єтнаму, при чому це станеться впродовж найближчих чотирьох місяців, до 15 квітня ц. р. Таким чином, з попередніми відкликаними військами за урядування Ніксона, число військ ЗСА у В'єтнамі зменшиться на 110.000, дійшовши до 434.000 на 15 квітня ц. р. Президент пригадав три передумови для відкликування військ з В'єтнаму: поступ на Паризькій конференції, поступ у розвитку й боєздатности південно - в'єтнамських військ і стан бойових дій на В'єтнамському воєнному фронті. Президент з жалем ствердив, що на Паризькій конференції не осягнено ніякого поступу. Комуністи далі наполягають на прийнятті умов, які рівняються насильному наставленню комуністичного режиму в Південному В'єтнамі та пониженню Америки. „Цього ми не можемо прийняти і не приймемо" — заявив Президент. Він вказав на непоступливість Північного В'єтнаму у справі полонених, як на характеристичний доказ жорстокости і небажання миру у ворога. Зате Президент ствердив великий поступ у здатності південно-в'єтнамської армії перебрати тягар війни від американців, при чому покликався на звіт від безстороннього знавця, британця Роберта Томпсона", який був одним з більших архітектів перемоги над комуністичними партизанами на Маляях". Президент перечитав був його книжку, в якій Томпсон висловився дуже критично про спосіб ведення війни у В'єтнамі, зокрема брак підготови Південного В'єтнаму боронити себе, і 7 жовтня ц. р. бачився з Томпсоном. Президент просив його поїхати до В'єтнаму і скласти йому об'єктивний одвертий звіт. Після 5-ох тижнів студій у В'єтнамі, Томпсон склав Президентові звіт, що його Президент назвав „обережно оптимістичним". Ствердивши зріст ворожої інфільтрації до Південного В'єтнаму президент Ніксон признав, що відкликування в такому часі війська є деяким риском, але він уважає, що варта взяти такий риск в ім'я миру. Зате він ще раз гостро перестеріг ворога, щоб той не використовував ситуації і не посилював воєнних дій, бо в такому разі „я не завагаюся вжити строгих і успішних засобів, щоб спростати ситуації". Президент подякував народові, зокрема Палаті репрезентантів, за підтримання його в його зусиллях осягнути справедливий мир. Ворог, втративши надію на перемогу на бойовищах, розраховував, що переможе внаслідку незгоди в американському народі. Та надія завела ворога. Президент закликав Північний В'єтнам розпочати ділові переговори. У такому випадку „будемо гнучкими й поступливими", але в одному тільки ЗСА не поступляться: щодо права Південного В'єтнаму рішати про свою майбутність.

Західня Німеччина відмовляється визнати Східню Німеччину за рівну собі

Бонн. — Речник західньо-німецького уряду Конрад Алерс відкинув останню вимогу східньо-німецького диктатора Вальтера Ульбріхта, щоб Західня Німеччина визнала „у міжнародно важному договорі" Східню Німеччину за „рівну й суверенну державу". К. Алерс ствердив, що Західня Німеччина готова признати існування Східньої Німеччини „в міжнародно-правному житті, але не може підписати й ратифікувати у парляменті такий договір, який поставив би під сумнів міжнародний статус Берліну, тим паче, що Східня Німеччина заперечує той статус у відношенні до Східнього Берліну. Алерс ствердив, що Східня Німеччинаа ставить щораз інші вимоги, бо спершу обмежувалася була тільки до вимоги, щоб визнати існуючі в Середній Европі кордони й відмовитися від війни, як засобу полагоджування політичних конфліктів.

Дубчека призначили на амбасадора ЧССР до Туреччини

Прага. — Колишній перший секретар компартії ЧССР, Александер Дубчек, який в січні минулого року започаткував був демократизаційний курс політики в Чехо - Словаччині, що його Совєти здавили своєю збройною інвазією, дістав призначення на чеського амбасадора до Туреччини. Під натиском збоку Москви Дубчека скинули були з становища партійного шефа й зробили його головою парляменту, але згодом побавили його також того становища, викинувши із партійної Президії, але залишили ще в партійному Центральному Комітеті. Призначення Дубчека на амбасадора до далекої Туреччини можна вважати за бажання позбутися його з Чехо-Слоаччини, але й одночасно за деякий доказ довір'я до нього й відкинення вимог сталіністів, щоб поставити Дубчека під суд. Очевидно, Москва дала згоду на таке призначення. Турецький уряд негайно погодився на ту кандидатуру.

Союзова Округа в Джерзі Сити на 25% перевищила свій минулорічний здобуток

Джерзі Ситі. — Минулої п'ятниці, 12-го грудня, тут у приміщенні Українського Народного Дому відбулися останні цьогорічні організаційні збори місцевої Округи, метою яких, за словами її голови Антона Шарана, був перегляд здобутків і сил та можливостей місцевих союзових Відділів, які становлять Округу. Після звіту голови п. А. Шарана з діяльности Округи за останній час, приявний на зборах гол. секретар УНСоюзу д-р Ярослав Падох числами подав стан цьогорічної кампанії, яка має мету не лише покрити втрати, які в цім році є особливо великі, але й подбати про дальший ріст членства Союзу. За його словами за масовий приплив нових іміґрантів до ЗСА і Канади та не менш масовий приплив нових членів до УНСоюзу рівно 20 років тому, тепер приходиться платити високу ціну. В одному 1949 році до УНСоюзу вступило понад 8,000 нових членів. Більшість з них забезпечилися 20-річними грамотами, які тепер доспіли до

(Закінчення на стор. 5)

В УКРАЇНІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ АРЕШТИ ПИСЬМЕННИКІВ, НАУКОВЦІВ І СТУДЕНТІВ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — Згідно з одержаними тут повідомленнями, на Україні протягом останніх п'яти місяців відбулися дальші арештовання й суди над діячами української культури й науки, як також студентами. У Дніпропетровську, крім поета й журналіста Івана Сокульського, про арешт і суд над яким вже було повідомлення в еміґраційній пресі, арештовано молодого поета Миколу Кульчинського. В Києві був арештований студент Київського Державного Університету Олег Бахтіяров, як також — дня 20 липня 1969 року — співробітник Української сільськогосподарської Академії, економіст Степан Бедрило, 27 років. Над Миколою Бреславським, а не Береславським, як було в попередніх повідомленнях, який зробив спробу самоспалення перед будинком Київського університету, відбувся суд, у висліді якого його засуджено до двох і пів року ув'язнення. Одержано також повідомлення, що депортований в Мордовію для закінчення 25-річного вироку письменник і мовознавець Святослав Караванський, був перевезений знову до Києва і перебуває там під слідством в новій справі. Арешт І. Сокульського, С. Бедрила підтверджений також у повідомленнях російськомовної підпільної „Хроники поточных событий", Но. 10 за 31 жовтня 1969 р. Згідно з поданими в цій „Хроніці" вістками, С. Бедрила після арешту відвезено до Львова. Обвинувачують його в читанні підпільних документів, зокрема статті про самоспалення С. Макухи 5 листопада 1968 р. і про спробу самоспалення М.Бреславського в лютому 1969р. В одному із сіл біля Львова, де живе мати й сестра С. Бедрила, переведено тричі обшук. Матір його і сестру львівське КҐБ переслухувало. У зв'язку із справою С. Бедрила були арештовані ще два студенти Львівського сіль.-госп. інститута. С. Бедрила обвинувачують за статтею 62-ю КК УССР. Водночас із цим в згаданому номері „Хроніки" подано повідомлення, що у вересні 1969 року відбувся у Тернополі процес десяти підсудних, обвинувачених за статтею 64 КК УССР в поширюванні підпільних документів про національне питання і про події у ЧССР.

У Банґкоку відбулась третя Конференція ВАКЛ

Банґкок, Тайлянд. — У столиці Тайлянду, місті Банґкок, на початку грудня ц. р. відбулась Третя Конференція ВАКЛ, Світової Антикомуністичної Ліґи. На запрошення урядових кіл Тайлянду, як також президента В'єтнамської Республіки генерала Тьє, у працях Конференції взяла участь делеґація Антибольшевицького Бльоку Народів, яку очолював голова ЦК АБН і Провідник ОУН Ярослав Стецько. ВАКЛ видає англійською мовою журнал „ВАКЛ-Бюлетень", що виходить у Південній Кореї. Три місяці тому одно число „ВАКЛ-Бюлетеню" було присвячене визвольній боротьбі українського народу.

Адв. Анна Чопик обрана на віцепрезидента Братерського Конґресу Нової Англії

Адв. Анна Чопик

Кембридж. Масс. — В суботу, 6-го грудня, тут відбулося річне зібрання Братерського Конґресу стейтів Нової Англії, в результаті яких головна радна Українського Народного Союзу адв. Анна Чопик була обрана на віцепрезидента цієї важливої установи. В зібранні взяли участь делеґати 22 братерських союзів, між ними й УНСоюзу. Головними промовцями на зібранні були стейтовий сенатор Вілліям Д. Вікс та голова психіятрично-соціяльних працівників стейтового шпиталю в Бостоні Джек Сарманіян. Під час нарад окремо вшановано членів братських союзів, які полягли в обороні волі у В'єтнамі, між ними українця сл. п. Миколу Зозулю, члена 374-го Відділу УНС. Під час нарад секретарка 238-го Відділу УНС Анна Ремик звітувала про свою активність як голова референтури публічних зв'язків і вона також була обрана на голову резолюційної комісії. Крім названих, під час бенкету були преставлені ще інші приявні діячі УНСоюзу, між ними Михайло Ремик з дружиною, Василь Міґован з дружиною, Фред Давид з дружиною, Петро Мороз, Володимир Федорів з дружиною, Володимир Гетьманський з дружиною, Іван Волощук та Дмитро Мельник з дружиною. Ввсі вони є урядовцями Відділів та організаторами членів УНСоюзу в окрузі Бостону.

ЛМКлюб у Ню Йорку відзначив 35-річчя літературної праці Нестора Ріпецького

У минулу п'ятницю 12-го грудня в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку відбувся, влаштований ЛМК і 1-им Відділом УДУК літературно - вокальний вечір, присвячений 35-літньому ювілеєві літературної праці письменника з Торонто Нестора Ріпецького. Вечір відкрив голова Клюбу д-р Б. Ржепецький. Доповідь „Нестор Ріпецький — вітер з України" прочитав мистець Володимир Ласовський. З читанням поезій і прози ювілята виступали: Ганна Кореньовська, Мирослава Ласовська, Алла і Вячеслав Давиденки. Співачка з Дітройту п-і Мирослава Крук, під акомпаніямент піяністки Марти Цибик, виконала кілька арій чужоземних авторів і кілька українських пісень. Присутні дружніми оплесками виявляли виконавцям своє задоволення.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Зріст злочинства і гроші

Після атентату 5 червня м. року проти сенатора Роберта Кеннеді през. Линдон Джансон призначив 13-членну „Комісію для розгляду причин злочинства і засобів його поборювання" під проводом кол. президента Джан Гопкінс університету в Балтиморі, Мд., брата покійного президента ЗСА, д-ра Мілтона Айзенгавера. Під кінець минулого тижня д-р М. Айзенгавер склав докладний звіт з праці тієї Комісії президентові Ніксонові і відбув пресову конференцію. Він признав, що не сподівається, що рекомендації Комісії будуть швидко здійснені, але висловив надію, що найдалі як за п'ять років треба головну увагу звернути на загрозливі внутрішні відносини, які, мовляв, є тепер для Америки небезпечнішими, аніж відносини міжнародні.

Хоча на тій Комісії не було однозгідности думок щодо масових публічних демонстрацій, чи вони принципово шкідливі й загрозливі для внутрішнього ладу держави, чи, може, допускальні в спокійних межах і корисні, як поштовх до законодавства, — Комісія була одностайна щодо причин зросту злочинства, порушування громадського ладу в Америці та засобів, якими треба встановляти „закономірність і порядок". „Щораз вища хвиля індивідуальних і гуртових актів насильства" переконала членів Комісії, що її причинами є не тільки „небезпечна урбанізація, расова дискримінація, нехтування людською тотожністю і спонуками людських дій", але й традиція жорстокости з піонерського періоду історії Америки. Мовляв, як тоді, так і тепер, окремі особи й цілі групи беруть у свої руки виконування „справедливости", нехтуючи легітимними органами безпеки і правосуддя.

Але сама Комісія здавала собі справу з того, що для успішности боротьби проти щораз зростаючого злочинства треба не тільки теоретично поставити цю справу на початку списку найактуальніших турбот країни, але й практично для розв'язання цієї проблеми призначити величезні гроші. Отож Комісія вирахувала, що треба річно призначити по 20 більйонів дол. на суспільну опіку — не назвавши ще сум, потрібних на збільшення поліційного й суддейського апарату. Ясно, що поки тривають В'єтнамська війна і грошова інфляція — гасло „закономірність і порядок" мусить, залишаючись тільки гарним гаслом, чекати, поки його можна буде здійснити.

Підземна війна

Назовні між комуністичним Китаєм і комуністичним СССР настало помітне відпруження від часу, коли помер комуністичний диктатор Північного В'єтнаму Го Чі Мінь. Тоді, у вересні, Косиґін і Чу Ен-лай зустрілись у Пейпінґу, після чого заступник міністра закордонних справ СССР Кузнєцов розпочав переговори з Китаєм. На довжелезному совєтсько - китайському кордоні затихла стрілянина.

Але обидва червоні „брати" далі вигострюють свої ножі. В азійській частині СССР створено спеціяльну військову округу, Москва значно посилила вербування „добровільців" на поселення в Сибіру й Азії, особливо в області прикордонної ріки Амур, а політичному втікачеві з Китаю, старому комуністові Ван Мінґові, дала змогу через радіо говорити про створення „нової комуністичної партії Китаю", покищо з кількох тисяч китайських утікачів, які живуть на совєтській території. Західньонімецький журнал „Шпіґель" повідомляв, що листівки Ван Мінґа, скеровані проти Мао Тсе-тунґа та його наступника Лін Піяо, „якось" проникають на китайську територію, їх бачили навіть у самому Пейпінґу. Крім того, СССР почав насилати десятки й сотні своїх „туристів" до Гонґ Конґу: вони припливають туди на совєтських люксусових пароплавах „Байкал" та „Хабаровськ", кожний із них має фотокамеру, кожний скуповує і фотографує все, що потрапляє з Китаю до Гонґ Конґу. Ті „туристи" — це добре дресовані й підготовані шпигуни, деякі з них дуже добре знають китайську та англійську мови. До цих заходів Москви треба ще додати посилення військового типу підготови молоді в школах та всього населення в прикордонних із Китаєм районах.

Тим часом, Мао Тсе - тунґ також не спить: мільйонові маси китайців проходять „оборонний курс народної міліції", частину атомових обладнань уже вивезено з Тибету з недалекої від СССР провінції Сінкіянґ, преса й радіо посилюють атаки на Москву, мовляв, „совєтські ревізіоністи й американські імперіялісти" злигалися, щоб виступити проти Китаю. Протилежності між СССР і Китаєм завеликі, щоб їх розв'язати і найдовшими переговорами.

МІЖ ВАТИКАНОМ І МОСКВОЮ

Мюнхен. — Ця тема була обговорена на конференції 10 грудня в Мюнхені з участю людей різних конфесій, духовних і мирян. Дискусію на тему „Ватикан - Москва" відкрили д-р Надія Теодорович, білоруської національности, і Петро Ковалевський, зросійщений українець, племінник знаменитого соціолога проф. Максима Ковалевського (помер у 1916 р.). Петро Ковалевський працює в редакції ліберального тижневика „Русская мысль" у Парижі.

Доповідачі добре ознайомлені з положенням релігії під комуністичними режимами і знають з власного досвіду настрої й тактику керівних осіб у Ватикані щодо Православної Церкви на чолі з „патріярхом московським і всея Руси".

Відомо, що в Римі діє віддавна в системі Католицької Церкви Коллеґіюм Руссікум. Ця установа дбає за зближення Католицької Церкви з православними на Сході Европи, росіянами, білорусинами й українцями. У Ватикані ставляться позитивно до „діялогу" з „нез'єдиненими" християнами як також до дискусій з атеїстами - комуністами й не - комуністами.

З свого боку, провідники московської Православної Церкви змінили дещо свою ворожу пропаґанду проти Католицької Церкви і виявили охоту до „контактів" з протестантами і католиками.

Хоч відомо, що Московська Православна Церква цілком підпорядкована урядові комуністичної партії, яка послідовно веде пропаґанду проти релігії, у Ватикані прийнято як гостя з Росії митрополита Нікодима. Він правив літургію в Коллеґіюм Руссікум і за звичаєм, залишив на пам'ятку ризи („облачение") в церкві, в якій відбулася служба.

Доповідачі казали, що Нікодим та інші ієрархи Московської Православної Церкви виконують усі накази комуністичного уряду, котрі їм передає міністер церковних справ Куроєдов. Від Куроєдова залежить зміст „Вестника московской патриархии". В цьому журналі майже третину займає пропаґанда, що має показати „боротьбу за мир" уряду СССР. Куроєдов деколи затримує вихід журналу на 2 або й 3 місяці, коли не всі матеріяли написані так, як вимагає політика уряду.

Делеґати М о с к овської Православної Церкви, буваючи у вільних країнах, виправдують усю політику свого уряду і заперечують переслідування релігії в СССР. В надії на довір'я чужинців, вони показують фотографії обновлених церков в СССР, знімки старовинних ікон, церковних сосудів і т. д. Туристів водять в обновлені державним коштом храми в Сергієвому посаді під Москвою, запрошують на церковні служби, де гримлять феноменальні баси дияконів і чути янгольські голоси хорів. Чужинці не сміють знати, що, поза цими кількома церквами на Московщині, на великих просторах СССР далі йде руїна церков і гноблення релігійного життя.

Доповідачі вважають, що Ватикан надто лагідно ставиться до гостей з Москви — слуг диктаторського режиму. На чолі Східньої Конгреґації у Ватикані стоїть кардинал де Фюрстенберґ, людина великої освіти, але недостатньо ознайомлена з тактикою комуністичних вождів. Тому не чути протестів з Ватикану проти гноблення релігійного життя в совєтській великодержаві, хоч матеріялу про це переслідування є досить (наприклад, священик Талантов і багато інших арештовані за критику уряду в релігійних справах).

В дискусії, яка відбулася по доповідях, учасники конференції хотіли вияснити мотиви одної й другої сторони — Ватикану й Москви, що стали на ґрунт „контактів". Одні казали, що тут грає ролю наївна легковірність деяких чинників Ватикану, які не розуміють, що завдання Москви — „приспати чуйність" в церковних колах вільного світу, невтралізувати їх, запевнити, що політична лінія Москви й Ватикану одна: забезпечення світового миру.

Інші дискутанти вважали, що нахил Ватикану до контактів з Москвою має основу в давній ідеї — Орієнтем конвертере (навернути Схід на католицтво). Тому контакти — це „будування мостів" на будучність.

Була в дискусії висловлена думка, що є певна непослідовність у тактиці Ватикану. Якщо в Римі мають надію на об'єднання Церков, то не могли б мовчати про українців - католиків, що знаходяться під режимом Москви. Контакти Ватикану з ієрархією Московської Православної Церкви, що служить урядові войовничих безбожників, не зменшать погорди й ненависти християн до цієї ієрархії і пошкодить представникам Ватикану.

В дискусії згадано поширення євангельських громад в СССР, що сходяться приватно в домах, читають Святе Письмо і уникають контролі партії войовничих безбожників.

П. А.

ХТО ВІДПОЧИВАЄ НА КУРОРТАХ В КРИМУ

„Радянська Україна" з 5 грудня у вістці з Симферополю під наг. „Сезон триває" інформує: „Кримом і взимку мандрують ленінградці, архангельці, москвичі, воркутяни, є серед туристів воронежці, горьковці і велика група сибіряків, зокрема з Красноярського краю. Крим люб'язно приймає гостей". Київська газета подала, що цієї зими в Криму відпочиватимуть 60 тисяч таких гостей та що всі туристичні бази швидко розбудовуються.

Незадоволені з українських баптистів

„Сеятель Истины" — російський баптистський журнал, що редаґується Ів. А. Кметою, який перейшов від українських баптистів у Канаді до росіян, у числі 9-му за вересень 1969 року, в статті "50-летний юбилей" накидається на українських баптистів за те, що вони створили своє Українське Об'єднання і „начали возбуждать к самоопределению" українських баптистів.

Дух статті, автор її Н. Шельпук, зводиться до того, що всі українці - баптисти мають належати до так званого „Російсько - Українського Союзу Баптистів", який на протязі 50-ти років свого існування вірно служить інтересам російського імперіялізму і в останніх роках не раз гостив на своїй фармі в Ашфорді висланців Москви, які приїжджають сюди для пропаґанди московського комунізму.

Автор статті хвалиться „досягненнями" свого російського союзу, але промовчує той жалюгідний факт, що його Союз за 50 років буквально нічого доброго не зробив ані для українського народу, ані для українського баптизму, хоч і називається „російсько - українським". Зате українські баптисти за короткий час своєї історії, як вони „начали возбуждать к самоопределению" душі синів свого народу, створили свою українську баптистську літературу, видали десятки тисяч книжок, співаників, трактатів та іншої релігійної з патріотичним забарвленням літератури поправною р і д н о ю українською мовою, створили своє видавництво „Дорога Правди", набули власну друкарню, мають свої органи — „Післанець Правди", „Християнський Вісник" та інші журнали, своє радіоблаговістя „Голос Євангелії в Україну", свої церкви, громади, гуртки молоді та жіночі гуртки, пересилають Слово Боже в Україну і з успіхом стають на захист гонених за віру в Україні, незалежно від віросповідних переконань. Чи мали б українські баптисти все це, коли б вони належали до російського союзу?

Ми, приятелі українських баптистів, прикро заскочені духом російських баптистів. Ми думали, що баптисти, незалежно від їхнього походження, відзначаються не тільки толерантністю, але й пошаною до переконань інших, любов'ю до ближніх, підтримують волю, самовизначення народів, спротивляються тоталітаризмові та поборюють зло в усякій формі. І якщо все це без сумніву можна застосувати до баптистів взагалі, а англо - саксонських баптистів зокрема, то, як видно, до цього рівня російські баптисти й усі ті, що йдуть із ними, ще не доросли.

Л. Д. Стирчук

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Олександер Домбровський

ЯРОСЛАВ ПАСТЕРНАК, ЯКИМ Я ЙОГО ЗНАВ

30 листопада цього року відійшов від нас заслужений наш археолог, проф. д-р Ярослав Пастернак. Як дослідник античної історії, а зокрема ранньої історії України, я не вважаю себе компетентним подавати фахову оцінку наукової діяльности Покійного. Це напевно зробить хтось із наших, на жаль, нечисленних у діяспорі археологів на сторінках наукового журналу. Завдання цієї, допасованої до вимог популярного часопису, статті подати жмут споминів про Покійного, як скромний причинок до його біографічних даних, до характеристики його особовости й в кінці як китицю квітів на його свіжу могилу.

Моє знайомство з Покійним датується від 1935-36 років, коли я почав відвідувати в товаристві покійного історика Т. Коструби наукові засідання Комісії старої історії України при НТШ у Львові. Головою Комісії був покійний І. Крип'якевич, а секретарем — Я. Пастернак.

В пам'яті залишилася мені напівмрячна картина відчитування протоколу з попереднього засідання Комісії Я. Пастернаком, який з питомим йому піднесенням голосу та виразним акцентуванням звітував про попереднє засідання. Його піднесений, за жартівливими словами Т. Коструби, „офіційно - секретарський" голос відрізнявся від більш спокійного й тихого голосу І. Крип'якевича. Та й характери згаданих покійних уже учених були різні: Я. Пастернак був більш безпосередній, а І. Крип'якевич радше з дипломатичною вдачею.

Так само голосно з акцентуванням важливіших моментів виголошував наш покійний археолог свої доповіді і досить темпераментно, а під час дискусій, цитуючи не раз з пам'яті біобібліографічні дані до своєї доповіді включно з датою видання праці та сторінкою.

На засідання Комісії заходив і директор бібліотеки культурного осередку львівських старорусинів п. Генсіорський, учень Шахматова і добрий знавець літописів. Знання археологічного матеріялу й літописів доповнювались під час дискусій. Пастернак був назагал все усміхнений, часто злегка жартівливий, але при тому з делікатною резервою до таких молодих адептів науки, яким і я тоді був, тобто до „термінуючих науковців", як сам жартівливо висказувався.

Пізніше та резерва у відношенні до мене зникла, а на її місце прийшло дружнє ставлення. Але це наступило щойно в часах совєтської окупації Львова, коли ми обидва знайшлися на терені львівського університету — Покійний як професор — керівник Катедри археології на місце польського археолога, Леона Козловского, а я — як виконуючий обов'язки старшого асистента при Катедрі античної історії. Ми були сусідами, бо приміщення Катедри античної історії якраз сусідувало з приміщенням Катедри археології.

Я заходив частенько до кабінету Покійного, і ми гуторили на наукові теми, а при тому, оглядаючися обережно, чи хтось не підслухує, питали один одного стереотипове „що чувати", тобто які новини подає закордонне радіо. Я мав певну концепцію про міґраційний процес на терені античної України і шукав піддержання тієї концепції в археологічному матеріялі. Тому настирливо випитував Покійного про наявність такого матеріялу „з археологічної лопати", що потверджував би мою концепцію. Тим часом Я. Пастернак уперто твердив, що таких наявностей в археологічному матеріялі покищо немає. Вже тут, на американському ґрунті, ми пригадали давні наші дискусії у кабінеті археології львівського університету в рр. 1940-41 і відновили дискусію про міґраційний процес у ранній історії України. Можливо, що деякі його листи писані до мене спублікую на сторінках „Українського Історика", бо вони мають певну наукову вартість в мериторичному аспекті і виказують критерії археологічних дослідів Покійного.

Але чим більше наближався час німецько - совєтського воєнного конфлікту, атмосфера для українців у львівському університеті почала ставати нестерпною. Я. Пастернак побоювався, щоб університетський „спецвідділ" не заопікувався ним, як це траплялося з іншими. Він же ж був до 1939 р. професором Богословської Академії і належав до осіб миловбачених у митрополичій палаті, будучи в якнайкращих відносинах з Митрополитом Кир Андреєм, а це була чорна пляма в його біографії згідно з опінією „визволителів". Одного разу Покійний шепнув мені на коридорі між приміщеннями Катедри археології й Катедри античної історії: „Коли б мені щось злого приключилося тут в університеті, дайте якнайскорше знати моїй дружині".

Як лише почалася війна незабутнього червня 1941 р., я пішов як звичайно в університет до приміщень своєї Катедри, а довідавшися, що декан правничого факультету Недбайло ходить з крісом і зганяє студентів та молодих викладачів до копання ровів, я вийшов бічними дверми з університету. Недалеко університету побачив я Я. Пастрнака, який ішов до свого кабінету археології. Підійшовши до нього, я сіпнув його за рукав і запитав коротко: „Куди?" Покійний глянув на мене допитливо, а я йому докинув шепотом: „Вертайтеся домів і не показуйте носа на вулицю!" Покійний завернув, а я, провівши його кільканадцять кроків, попрощався з ним і поспішив додому.

За німецької окупації, відвідавши Я. Пастернака в його помешканні, я застав його при науковій праці. Покійний майже випхав мене до Праги робити докторат, бо мені не дуже то спішилося, і ходив до свого знайомого, ще з часів визвольних змагань, полк. Бізанца з проханням виклопотати для мене у німецьких властей „дурхлясшайн" до Праги.

На американському ґрунті ми відновили стару дружбу й почали навіть деяку співпрацю, а саме над Птоломеєвою картою европейської Сарматії, головно української території (льокалізування деяких місцевостей тієї карти), а далі над питанням, чи римські леґіони перейшли Карпати і чи побували на з а х іднoукраїнських землях.

Нелегкий шлях еміґраційного життя позначився й на Покійному: він став більш замкнений у собі та гіркуватий навіть у відношенні до своїх друзів. Кілька років тому під час його побуту в Ню Йорку ми зустрілися на його доповіді в УВАН. Прощаючись на вулиці, він поклав мені дружно руку на рам'я і сказав: „Пробачте, дорогий докторцю, коли вас чимнебудь діткнув останніми роками. Я іноді сам себе не пізнаю... Перед вами ще не один закрут на життьовому шляху, а я вже"... — не докінчив, лише стиснув мені руку. Ми розцілувалися, і він зник у вечірньому сумерку.

А сьогодні — його вже немає між нами. Шкода, що не спочине в тій усім нам дорогій землі, яку досліджував і з якої видобував німих, але вимовних свідків нашої ранньоісторичної й історичної давнини. Честь Праховi Його!

„Хіба на Україні є українська мова?"

У тижневику „Християнський Голос" з листопада п. В. Гринько в замітці „Чому не по-українському?" розповідає про свою зустріч з групою студентів із африканських країн, які рік тому вчилися в Київському університеті. У групі були два студенти, що добре говорили по-російськи.

„Коли ж я запитав їх, чи не знають вони трішки щось з української мови, — пише п. В. Гринько, — вони відповіли мені таким дивним запитанням: „А хіба на Україні є якась окрема українська мова?" Вражений цим запитом, я мусів вияснювати їм те, що, здавалось мені, цілком не треба було б вияснювати студентам, які вчилися в університеті столиці України. Виявилось, що за пару років навчання в Київському університеті їм ніхто не звернув уваги бодай на існування української мови. Вони були певні, що, крім російської мови, яку вчили і яку чули в своєму університетському оточенні в Києві, ніякою іншою мовою на Україні не говорять".

На запитання В. Гринька, чи не знають ті два студенти якоїсь української пісні, вони заспівали: „Волга, Волга, мать родная"...

Ганна Черінь

ХИТРА МАКІТРА

Наших сусідів обікрали, та ще й серед білого дня. Правда, день був не білий, а сірий, бо наше місто — індустріяльний центр, але прислів'я не міняється. Посходилися люди, бідкаються та плачуться так, наче щось незвичайне сталося.

А в нашім модернім суспільстві злодійство — це невід'ємна частина життя. Кожний тепер краде: крадуть робітники на роботі все, що погано лежить; крадуть покупці у крамниці; крадуть діти в батьків; крадуть дівчата кавалерів у своїх найближчих подруг, обкрадають продавці клієнтів. Крадуть навіть сенатори у Вашинґтоні! Навіть і ви крадете майже щодня. Правда крадете не цілий день, а тільки хвилин із п'ятнадцять: п'ять під час перерви на каву, а десять у обід. То чом би мав не красти злодій, котрому красти належиться за професією.

Сусіда мого обікрасти було легко, бо в нього все лежить там, де й належиться: годинники і біжутерія — у правій верхній шуфляді, чеки і банкова книжка — у лівій. Гроші в коробці для коржиків, а ключа він лишає перед дверима під ґумовим килимком. Злодієві не треба було ні бити вікна, ні ламати двері: увійшов, як у свою хату, і так же й вийшов.

Ну, а я людина хитра і винахідлива, мене так просто не візьмеш. Не чекаючи, поки мене обікрадуть, я поробила цілий ряд профілактичних заходів, що зробили би злодієві операції важкими або і неможливими:

1. Знаючи, що злодій зразу кинеться до шуфляд, я звідти забрала годинники і дарогоцінності, а натомість поскладала там консерви риби і м'яса. Від такої несподіванки злодій уже може голову стратити! А дорогоцінності позаховувала у такі місця, що ніхто не міг би про них подумати (навіть я сама): годинник у старі капці, перли повісила у підвалі під умивальником, браслет одягла на стару шматяну ляльку.

2. Від апаратів повідлучувала такі частини, що без них вони не працюють. Відкрутила від кінопрожектора мотор, заховала в надійне місце, а гайки ще й окремо; від фотоапарата окремо заховала лінзу, а від звукозаписувача — футляр і пас.

3. Всі нові і будь-як путящі черевики порозпаровувала: ліві в коморі, а праві в шуфляді письмового стола. Через це довелося листи і документи із письмового стола переселити до шафи із продуктами, де раніше були консерви. Те саме зробила із чоловіковими костюмами: штани взяли тимчасовий розвід від піджаків і з належного їм місця в коморі переселились аж на горище. Драбина стоїть у гаражі, так що тільки добрий альпініст без неї міг би дістатися до піджаків. Від святкового пальта я, на всякий випадок, відпорола рукав. Я це пальто вдягаю не часто, так що за день перед оказією рукав можна пришити. А за те без рукава ніхто пальта не вкраде.

4. Нарешті, справа з охороною дверей. Ми вирішили вживати тільки задні двері, а при передніх приробили колоду на линві, що грабіжникові впаде просто на голову. Чоловік мій вичислив траєкторію за допомогою циркуля і логаритмічної лінійки і так передні двері були забезпечені. З задніми справа гірша, бож мусимо якось ходити. Купили найміцніший замок, а через те, що ключ може часом забути чи загубити навіть і найрозумніша людина, ми вирішили заховати запасний ключ за хатою на дереві, міцно привісивши до гілки при самім стовбурі.

Зробивши такі заходи, я зовсім не боялася злодіїв. Хай собі інші люди, як хочуть, а мене не обікрадуть.

Одного разу я взяла на працю не ту торбинку, та й опинилася без ключа. Звичайно, як це в таких випадках трапляється, чоловік саме виїхав на три дні на конвенцію. Лазити по деревах, за неписаним родинним кодексом, належиться йому, але як його нема, то мушу я. Добре, що дерево за хатою. Так-сяк видерлась на другу гілку, міркую, як дістатись до ключа, аж раптом щось дзьоб мене в карк! Я з переляку мало не впала додолу — аж то ворона: вона саме коло нашого ключа вимостила своє недоладне гніздо і вивела воронят, таких голоших і поганих, що вже ж ніхто їх і за гроші б не взяв. Проте, ворона була певна, що я лізу саме по її діти, і добре мене подзьобала, поки я з бідою дістала ключ.

Пробую відчини замок — ключ крутиться в дірці і ні за що не чіпляє. Видно, заіржавів на дощах і не годиться... А торгати дверима боюся, бо чоловіка нема, і як поламаю, то нікому буде справити. Шукаю в торбинці хустину і натрапляю... на ключ. Як же це може бути? Я ж його забула вдома... Аґа, це ключ від передніх дверей. От і добре. Відчиняю двері і отримую колоду в плечі. Але не в голову: видно мій чоловік трохи помилився в розрахунках. В кожнім разі, хоч синяк буде, обійдеться без лікарні.

Але що це в нашій хаті?! Такого страшного розгардіяшу в мене не бувало навіть у періоди найбільш лініві! Неначе буря пронеслася із спальні до вітальні. Скрізь панчохи, папери, черепки... Біжу до спальні — шуфляди із консервами відкриті, але в повному порядку. Лівих черевиків нема. Праві є. Піджаків нема. Штани на горищі, мабуть, є. Кіно і фотоапаратів нема. Мотори і лінзи є. І так далі... Ну, треба дзвонити до поліції, як у таких випадках належиться. Але як же злодій вліз?! Вікна всі цілі. Двері теж. Відчиняю задні двері — а вони і не були замкнені, тільки причинені. Як приїде чоловік, треба буде провести диспут, хто з нас у тім винуватий, хоч я і так знаю, що я.

Приїхав поліцай. Обдивився, заглядав ускрізь так, як би перевіряв, що ще доброго лишилося. Питав, на кого маю підозру, і я ледве стрималась, щоб не сказати „на вас". А за поліцією найшла і повна хата сусідів. Почалися ахкання та охкання.

— Дорогесенька, що це у вас сталося?

— Та нічого, просто люди прийшли провідати, — кажу, щоб не робити сенсації.

— А чого ж поліція приїхала? Вас обікрали!

— Та ні, то ми з чоловіком мали деякі арґументи...

— Та ж вашого чоловіка вдома нема!

— Ну, то ми через телефон сварилися.

— Та не крийтеся, не крийтися: вас таки обікрали. Нема чого соромитися, то ж не ви обікрали, а вас!

Ну і язиката ж наша баба Мокрина! Що їй не скажи, то дасть добру інтерпретацію...

А люди порозсідалися на канапі й навіть долі на килимі і обговорювали, коли і саме о котрій годині це сталося, і чи це були злодії дорослі, чи діти (в нашім суспільстві „дітьми" називають людей до тридцяти літ), і чи злодії були моторні, чи повільні, моторизовані чи піші, дурні чи розумні, фахові чи аматори, білі, чорні, жовті чи червоні на колір... Поліцай теж брав участь у цих розмовах, але баба Мокрина виявлялась далеко більш компетентною.

Мені нічого не лишалося, як винести гостям сендвічів і горілки і прилучитися до товариської гутірки. Правда, мої міркування були інакші, бо я як людина з освітою, студіювала всі необхідні у нашім високорозвиненім суспільстві дисципліни: соціологію, криміналістику, нормальну і а н о р мальну психологію. Я знаю, що злодій краде, бо мусить красти, і засуджувати його поведінку було б так несправедливо, як докоряти вовкові за те, що він їсть овечок. Справа тільки в тім, що

(Закінчення на стор. 4-ій)

Відзначення 20-ліття діяльности Товариств Прихильників УНРеспубліки

5-го жовтня ц.р. відбулася в „українському селі" біля Бавнд Бруку Ювілейна зустріч для відзначення 20-ліття праці Товариств, що були створені для моральної і фінансової підтримки Державного центру УНРеспубліки в ЗСА. Організаторами зустрічі були Т-ва Прихильників УНР з Ню Йорку, Філядельфії, Бавнд Бруку, Нюарку й Трентону.

Зустріч розпочалася молебнем, який відправив о. М. Земляченко. Ювілейне зібрання відбулося в павільйоні. Сцену прикрашено тризубом і прапорцями. Зібрання відкрив заст. голови Об'єднання Прихильників УНР. інж. А. Гудовський і запросив Президію в складі п.п. І. Крамаренка, І. Паливоду, П. Лимаренка, К. Марущака, К. Степового, О. Шевченка, і І. Кашука. Після вислухання американського гимну виступив із святочною промовою голова Об'єднання Прихильників УНР. проф. І. Паливода, в якій привітав присутніх і з'ясував значення ювілею й ідейні підстави діяльности Тов-в. Учасники зустрічі прийняли заклик до всіх прихильників Д. Ц. УНР про вплату національного датку 22-го січня.

Потім відбулася мистецька частина, якою проводив інж. Гудовський. Програма розпочалася виступом жіночого хору „Горлиця" під диригентурою Василя Пташинсько го, що існує при Т-ві Нюарк-Ірвінгтон три роки. Хор виконав пісні: „Привіт, Україно Тобі", „Плавай, плавай, лебедонько", „Ой гори, ой світи місяченьку" (хор русалок Леонтовича), „Тихо над річкою", „Дрібен дощик іде", „І в вас, і в нас". Акомпаніювала Валя Приходько. Виступ хору викликав рясні оплески задоволених слухачів.

Другим пунктом програми була збірна деклямація поеми Т. Шевченка „Тополя" у виконанні учениць Рідної Школи при парафії св. Вознесіння в Нюарку: Г. Гончаренко, О. Федоренко, О. Степової, В. Приходько. Цей виступ був добре підготований пані Ніною Гончаренко і зробив на присутніх дуже присмне враження.

Далі виступив молодий акордеоніст, член ОДУМ-у Петро Каневський, що відіграв майстерно кілька пісень. Галина Гончаренко з відчуттям продеклямувала „Лілею" Т. Шевченка, а юні виконавці О. Федоренко й Ганя Гаврюшенко з експресією протанцювали „Коломийку".

На цьому мистецьку частину закінчено. Інж. Гудовський подякував виконавцям, а зокрема голові в-Та Прихильників УНР К. Степовому, який організував мистецьку програму. Потім розіграно на американській лотерії картину, яку подарував проф. І. Паливода.

Буфет з гарячими стравами приготували п.п.Білясва, Каневська, У. Слинько, Ф. Думич, Є. Степова і Скиба.

У день зустрічі була чудова погода, якою насолоджувалося 300 присутніх на зустрічі Прихильників Д. Ц. УНР. Зустрічалися приятелі, відбувалися знайомства, люди обмінювалися враженнями й думками. Гості з Філядельфії й Нюарку висловили бажання, щоб влаштовувати такі зустрічі щороку.

Пресова референтура Об'єднання Прихильників УНР.

Економічний вечір у Філядельфії

Дирекція „Тризуба" постановила із вдячности до українського громадянства за постійну підтримку щадниці віддячитися влаштуванням „Економічного Вечора", що й відбувся в домівці Української Громади при 23-ій і Бравн вул. у Філядельфії в суботу 15-го листопада.

Імпрезу зорганізували при співучасті Української Громади і 10-го Відділу Союзу Українок Америки.

Високий рівень Економічного Вечора та успішне переведення його треба завдячувати вдалому доборові прелегентів. В цьому заслуга д-ра Юрія Рибака, який був модератором програми.

Імпрезу відкрив голова щадниці п. Богдан Хавлюк. Він поінформував присутніх, що Щадниця „Тризуб" існує у Філядельфії майже 50 років. Під час депресії велика кількість американських банків і щадниць збанкротувала, і вкладчики потратили всі свої ощадності, але члени „Тризуба" не пропав ні один цент.

Член управи Української Громади п. Осип Бакай дав цікавий коментар про українські клюби на терені ЗСА та про важливу ролю, яку клюби відіграли у початковій стадії українського зорганізованого життя в цій країні. При Українських Громадських Клюбах організувалися перші читальні Просвіти та інші товариства, а під час масової іміграції до ЗСА українських переселенців після другої світової війни деякі Клюби стали переходовими таборами, в яких люди жили аж до віднайдення відповідного мешкання.

Здавалося б, що музей найкраще надавався б на виставку таких пам'яток Української Державности з рр. 1917-1920, як українські гроші та поштові марки. Та хто був на Економічному Вечорі, той погодиться, що це було найвідповідніше місце для цієї виставки, по-фаховому влаштованої п.п. Володимиром Жовнірчуком і Степаном Даниловим.

Гості почули цікаві пояснення п. В. Жовнірчука, з якого довідались, що перший „повітряний міст" був створений не під час Берлінської бльокади, але в часі УНР, коли українські літаки вивозили гроші з Берліну, де вони друкувались, для Українського Уряду до Києва, тому, що Україна була тоді окружена ворожими державами і всі наземні шляхи були замкнені.

П. С. Данилів, відомий філятеліст, подав цінні інформації про українську поштову марку.

Крім виставки грошей і поштових марок була нагода оглянути й унікальну виставку українських відзнак, яку вміло влаштував д-р Ю. Рибак. Цікаві його пояснення на тему: „Економіка у відзнаках" завершили частину програми, що була призначена виставкам.

Головною атракцією вечора була доповідь віце-президента Філядельфійського Національного Банку п. Ігора Шуста на тему: „Доляр у центрі міжнародних фінансів". Прелеґент при допомозі діяграм з'ясував економічну ситуацію в ЗСА і зв'язану з нею вартість американського доляра, який після другої світової війни став підставою вартости валют багатьох країн, заступивши під цим оглядом британський фунт стерлінґа. Щоб запобігти частим змінам вартости поодиноких валют на міжнародному ринку, залежному від американського доляра, Міжнародна Фінансова Установа з осідком у Вашинґтоні, до якої належить 105 країн, правдоподібно заведе т. зв. міжнародну валюту. Якщоб це сталося, тоді золото перестало б бути покриттям вартости грошей.

Присутні довідалися від п. І. Шуста, що приблизно тиждень перед Економічним Вечером він дав інтерв'ю представникові радіомовлення „Голосу Америки" ред. М. Дольницькому про свою працю віце-президента одного з найбільших американських банків і керівника закордонних операцій, зв'язаних з країнами Латинської Америки, куди він робить часті службові поїздки. Прелеґент згадав про свою доповідь на Економічному вечері, що й було передано в Україну на хвилях „Голосу Америки".

Після доповіді були питання і дискусія на тему виставок і головно цікавої і корисної доповіді п. І. Шуста. У цій частині програми велике число гостей брало участь в дискусії.

На закінчення вечора голова Українського Горожанського Клюбу п. Михайло Куриляк подякував всім учасникам програми Економічного Вечора і попросив всіх на перекуску, яку приготовили пані - членки 10-го Відділу Союзу Українок Америки.

При чаю дискусія була більше оживлена, і сухі числа світової економіки переставали бути сухими. Гості й організатори Економічного Вечора вирішили повторити подібний Вечір в майбутньому.

Іларій Мазепа

Абсольвенти Українознавчої Школи Дітройт-Захід

Цьогорічний матуральний іспит був другим в історії Школи українознавства на заході міста Дітройту. До матурального іспиту приступили шість учнів. Одинадцять років тому кляса мала коло тридцятьох учнів. Кожного року деяка кількість учнів залишала школу, але шістка йшла завзято до означеної мети.

Письмовий іспит відбувся 31 травня, а усний 14 червня 1969 року. Іспитова Комісія складалася з: о. шамбеляна Михайла Бохневича, інспектора Шкіл Українознавства м-гр Фалини Любінецької, директора школи Івана Білоуса, проф. Тетяни Назаренко й проф. Якова Яворівського. Матура відбулася під гаслом 50-ліття Соборности України. Абітурієнти склали іспити з такими вислідами: Маруся Назаренко і Марійка Зубар з добрим, Лідія Гладиш з дуже добрим, Марійка Гординська, Світляна Мокра і Мирон Федак з відзначенням. Додатково Марійка Гординська нагороджена почесною грамотою від Шкільної Ради УККА.

22 червня в приміщенні абсольвентів відправив Службу Божу о. шамбелян М. Бохневич і виголосив проповідь, підкреслюючи християнське виховання абсольвентів, любов до Батьківщини та української культури. Після Служби Божої відбулося прийняття у шкільній авдиторії. Промовляли: професор Я. Яворівський, інспектор Ф. Любінецька, проф. Т. Назаренко, а від гостей п-нна Маріянна Ліськівська. Від абсольвентів висловила подяку учительському зборові й батькам Марійка Гординська. Від батьків п-ні Дозя Федак передала іспитовій комісії письмові подяки. Роздано дипломи і нагороди у формі книжок з української літератури. Окреме признання висловлено директорові І. Білоусові і професорові Т. Назаренко за те, що послідовно старалися довершити почате шкільне навчання іспитом зрілости. Всі ці діти золотої шістки належать до молодечих організацій і є членами Українського Народного Союзу.

П. Ф.

З РАДІСТЮ ЖУРБА ОБНЯЛАСЬ

Однієї суботи (11-го жовтня) я гостював у Союзівці. Якраз того дня на нашій оселі відбувався З'їзд Лікарів, Зустріч молоді та збирався один пластовий курінь на черговий свій вишкіл та гутірку.

Красу „Союзівки" того дня не — описати. Якимсь незвичайним спокоєм віє під цю пору з відпочинкової оселі, а осінь із чистим - пречистим повітрям нанесла на дерева такі у своєму чарі невимовні і невисловлені кольори, які найспокійнішому маляреві схвилюють душу. До цього зеленого щастя треба дадати ще людей. Люди з усіх кінців Америки заповнили наш шматочок України до більше вже нікуди. Майже кожна родина вважала за свій гарний обов'язок привезти з собою дітлашню з ляльками, псами та іншими іграшками. Спостерігати було тих дітей і навіть підлітків, як вони цвенькали рідною українською мовою і до того біґали, качалися, пустували, — таке спостерігати — їйбогу присмність велика.. Здавалося мені, що я потрапив у гарну величезну українську хату, наповнену достатком і радістю. Але щастя моє охмарилося, коли я помандрував до лісу. Я відразу не повірив своїм очам — з одного авта, на площі, де стоять машини, одна мама витягала для одного свого любимця мотоцикл, а для другого стрільбу, справжню малу рушницю з патронами. Ось декілька хвилин — і ці два гайдуки, один зі зброєю стріляв у лісі, намагаючись вбити вивірку, а інший з ревищем носився доріжкою від центру оселі аж до Львова — при цьому по дорозі розганяючи старших людей, що мали необережність у цей час переходжуватись попід лісом. Дактор Шебунчак, і ще три доктори, яких я прізвиц, на жаль не пам'ятаю, різко запротестували проти такої розваги — і два „підпарубки" віднесли зброю і мотоцикл до авта. Я думав, що на цьому ввесь цей неприємний інцидент і закінчився. Та не так то сталося. Як лише стемніло і всі люди пішли до „Веселки" бавитись — я помандрував у найдальший куток Союзівки, бо мене пластуни запросили виступити на їхній ватрі. Що ж — два вже знайомі мені лобуряки знову під лісом об'явилися. Один із зброєю цілив у електричну лямпу, хоч на ній вивірки не було, а інший впотемки гасав дорогою, при тому ледве не звалив у канаву стареньку пані з палицею. Я був виведений з рівноваги — я їх збештав — а вони мені відповіли: „Мама нам дозволила то що Ви нам маєте до говорення!". Хочу запитати, чи та мама, що привезла синків із зброєю і чортопхаєм, не подумала, що вони, ті її дорогі синочки **могли своїми „розвагами" покалічити чи вкоротити життя не лише вивірці, а й людині — отож вони могли нашій чудовій оселі завдати тяжкого клопоту, якого Союзівка, на щастя, ще не мала, але через таких мам може легко мати.** Скажете, а де ж були керівники оселі — пан Квас і пан Слободян? Коли тисяча осіб прибула на оселю — їм, бідним, вгору не було коли глянути, вони фізично не могли за дітворою чи підлітками доглядати. Дивує інше — як мама могла додуматись свої чада з такими розваговими причандалами, на одну з найкращих і найспокійніших осель привозити? Чи в неї не було бодай жменьки совісти, яка б штовхнула її на розумнішу путь. Закінчую. Привозьте, повними автами привозьте в Союзівку дітей, із забавками, песиками, котиками — ті діти нам старшим серце розвеселяють. Але коли ви, дорогі батьки, „ощасливлюєте" своїх дітей чортопхаями - мотоциклами, які ревище підносять навколо двох миль, і коли Ви турбуєтеся придбати своїм Петрам і Іванам рушничку для вивірок і пташок — не їдьте, ради всіх Святих, на Союзівку. Та ж всім відомо, що мотоциклів і зброї всілякої є досить у „гіпілянді" на восьмій вулиці — скеровуйте своїх дорогих туди — адже ж там вже такий бедлам нуртує, від якого вся Америка червоніє.

Микола Понедільок

Дискусійний вечір Т-ва Українських Інженерів в Ню Йорку

Т-во Українських Інженерів, як одне з найрухливіших товариств на нашому новому місці поселення, продовжує свою діяльність публічними доповідями не лиш з ділянки строго професійної, але й загально-актуальними.

І так в суботу, 27-го вересня 1969 р., у приміщеннях Українського Інституту Америки в Ню Йорку відбувся панель на тему „До проблем українського культурного життя на еміграції". Доповідачем був д-рВолодимир Нагірний, а дискутантами-панелістами були панове: інж. Петро Шох, архітект Ігор Яцушко, д-р Любомир Романків та д-р Любомир Онишкевич. Координатором дискусії був інж. Роман Рогожа. Вже самі прізвища осіб давали запоруку поважного дискусійного вечора тим більше, що на того роду тему панує у нас тиша. Велике число приявних на доповіді немов маніфестувало потребу вечорів з такою тематикою. Треба повитати ініціятиву Т-ва Українських Інженерів, яка проломила леди в тій ділянці, влаштувавши вдалий вечір.

Щоправда дискусія на таку тему надавалася б скоріше для правників чи політиків, як для інженерів, але, як сказав свого часу у Львові покійний інж. Василь Рижевський, що правники також солідні інженери, бо так вимірять гонорар і так математично опрацюють хід процесу, що мало різняться від інженерів. Треба підкреслити, що вечір був вповні вдалий і побажати, щоб Управа Т-ва продовжувала свою працю і в таких ділянках.

Тема цікава і по суті не контроверсійна, хоч в ході дискусії стала такою, бо сам прелеґент надав своїй доповіді такий тон, кидаючи може не дуже пов'язані зі собою думки, які не могли дати субстрату до дискусії чотирьом поважним дискутантам, не говорячи вже про публіку, якій координатор дискусії інж. Роман Рогожа, у притаманній йому тактовності, дав можливість свобідно висловити свою думку.

Доповідач опрацював доповідь незвичайно цікаво, кидаючи думки і підмічуючи різні моменти з нашого життя. Одначе, коли прийшло до відповідей на запити дискутантів, доповідач заявив, що він не мав на думці українського підходу, хоч тема доповіді мала саме український аспект. Наведемо деякі думки, кидані прелеґентом: „Іван Франко — марксист-націоналіст; продовження традицій — це биття поклонів; Крути й інші геройські вчинки з недавніх Визвольних Змагань — це міт, який наша молодь буде іґнорувати" і т.п.

Безперечно, Управа Т-ва мала добрі інтенції, влаштовуючи цей доклад з такою цікавою темою, одначе чотирьом панелістам не вдалося знайти відповіді на такі важливі справи, а координатор інж. Р. Рогожа, пішовши по найбільш упривілейованій лінії дискусії зі залі, не зміг видобути вияснення на тези чи думки прелеґента.

Після доповіді Комітет Пань гостив приявних солодким та чаєм, а гутірка при милій товариській атмосфері протягнулася до пізньої ночі.

Роман Криштальський

Три доповіді для батьків і старших сумівців

Ню Йорк. — У залі Дому Організації Українського Визвольного Фронту в суботу 13 грудня увечері, в присутності батьків, старших членів СУМ і дружинників були прочитані три доповіді: ред. Д. Чайковський доповідав на тему „Родина, школа, церква і СУМ", головний виховник Осередку ім. ген.-хор. Т Чупринки Г. Цебрій — „Юнацтво СУМА і батьківський дім", голова Осередку К. Василик — „Допомога батьків у праці СУМА". Після доповідей відбулось їх обговорення. Працівники Осередку висловили побажання, щоб батьки тісніше співпрацювали з ними у виховній ділянці. Вдома, в церкві і в Осередку СУМА українська мова є зобов'язуючою мовою для всього членства Спілки Української Молоді. У неділю сумівці мали апель, на відзначення 25-річчя смерти Митрополита Андрея Шептицького.

ВІД 1959 Р. 2,700 КУБИНСЬКИХ ЛІКАРІВ виеміґрували зі своєї країни і тепер живуть у ЗСА, найбільше на Флориді, де перебуває маса кубинських втікачів. Між цими лікарями є і високі спеціялісти та професори університету. Д-р Альберто Ґарсіа при кінці вересня ц. р. оперував кубинського міністра закордонних справ Раула Роа, а місяць пізніше був вже в Маямі на Флориді. Ці лікарі мають своє товариство, що нараховує 2,698 членів.

ДО ВИСТАВКИ ОБРАЗІВ ВАСИЛЯ ПАНЧАКА В НЮ ЙОРКУ

Новини з технологічного мистецтва, що декілька разів ми мали змогу оглядати в Ню Йорку, силоміць поширюють наші оцінкові критерії на таку ділянку творчости, що по суті ґорі коренем вивертає традиційні уявлення про мистецтво, що аж ніяк не заторкує тих царин людського духа, що ними донедавна сприймалося з гармонійною насолодою мистецький твір.

Технологізоване мистецтво старанно виминає гуманноідейний момент заполонювання уяви і розуму сприймача, в користь світлової та звукової ритмізації. Технологізоване мистецтво, коли вже звати механічну продукцію, що рине з помислових механізмів зладжених дотепними інженерами, звичайно, можна подивляти як фантастичний трюкаж, можна сприймати навіть дуже настроєво, проте аж ніяк і ніколи воно нездатне наситити прагнення до глибинних схвилювань, де поєднуються чуття і розум і в своєму поєднанні визначують поняття повноцінної людської істоти, націленої до космічних льотів і самодосконалення до ідеалу „Гомо сапієнс" (людина розумна).

Згадати б тут ще інші, вже не нові новини з царини, що їх теж силоміць дехто підтасовує під поняття мистецтва, витворів безплідних уявлень, що в них оголюється до кости розхристаний темперамент, втечу від конструктивних істин карбованих на нашій свідомості чи підсвідомості ще від біологічної колиски людини. Це декаданс, безжалісний декаданс цінностів що ними слід би дорожити людині, як єдиним глуздом її туземного існування, декаданс вартостей, якими б тільки втішатися і прагнути до ще досконалішого, ще недосягнішого. Очевидно з позицій, що їх займає сьогодні „самовияве", як дехто зве розпучливо незугарну мазанину, в дальшому прогресуванні, залишається єдиний шлях, що ним послідовно можна крокувати, це наркоманія, розбещений секс і прагнення до безглуздої анархізації соціяльно - гуманних встановлених традицією траєкторій людського розвитку.

На такому тлі і в час розгулу засоромлюючих дискусій про „відшліфування поняття мистецтва від вонючого намулу традицій", ми розглядаємо виставку творів нашого сеньйора, Василя Панчака, мистця маляра.

Дозвольте не визначувати його творчости прийнятими оцінковими формулами, що по суті нездатні описати нам її поетичної наснаги, її тонкого ліризму, її молитовного задивлення в красу природи.

Дозвольте заступити окреслення постімпресіонізму, еспресіонізму чи врешті може, на мою думку найвлучнішого, наївного реалізму, що стосуватиметься показаних на цій виставці творів, більше дохідливими окресленнями.

Власне Василь Панчак поет. Опоетизовує він свої сюжети і своєрідним шуканням кольорових сполук і деформізмом предмету і врешті шуканням композиційних розв'язок спрямованих на кристалізацію формального задуму. В минулому піддався, на певному відтинку часу, йдучи за загальною течією, шуканням формальних розв'язок, що в певній мірі як не заперечували, то затемнювали індивідуальність мистця. На цій виставі маємо змогу декілька творів з того періоду розглядати. Проте мистець пішов по іншому розвоєвому шляху, правильно заперечивши дальшими творами доцільність цих експериментів для повного самовияву.

І ось перед нами низка творів надиханих зворушливою щирістю, великим хистом перетворення виношуваної візії в мальовану дійсність. Перед нами черґування настроїв, мрійних мелодій співаних якось попростому, наївно і, повторюю, молитовно.

Бувши від майже дитячих років відірваним від української землі, від рідного села, Панчак зберіг у своїй творчості багато прикмет самовияву українського селянина, що йому дано бачити, відчувати і відчуте передавати з вигостренням тих моментів, що для людини відірваної від контакту зі святою землицею невидні й нечутні.

Покидаючи хвилюючу виставку Панчака, ми виносимо з неї почуття якогось тепла, соняшности та щиросердечної доброти, що вгортає нас, коли вступаємо знову в довкілля поза виставовою залею, довкілля бородатих, запаморочених наркотиками морально й в брудному одягу розхристаних апостолів „нової епохи", „нового мистецтва" і „нової моралі".

В. Ласовський

В 50-ТУ РІЧНИЦЮ І-ГО ЗИМОВОГО ПОХОДУ

Денвер. — Щоб вшанувати 1-й Зимовий Похід в 50-ту Річницю вимаршу Армії УНР під проводом легендарного генерал - полковника Михайла Омельяновича-Павленка, Збірка Історичних Пам'яток Визвольної Боротьби України видала пропам'ятні марки в трьох серіях в пам'ять впавших Борців за Волю України з Зимовім Поході та в пам'ять леґендарного Командарма. Марки можна замовляти, один аркуш за один долляр:
Ukrainian Archives-Museum, 1359 Steele St.. Denver, Colo. 80206.

Концерт в залі УВАН в Ню Йорку

Концерт, що відбувся 12-го жовтня в залі будинку Української Вільної Академії Наук у ЗСА, влаштувала Комісія Фонду ім. Д. Дорошенка.

Завдання цього Фонду, заснованого 1950-го р., — фінансова допомога українським науковцям на еміграції. Першим головою Фонду був професор Володимир Міяковський, від 1955 р. очолює Фонд ім. Д. Дорошенка проф. Наталя Осадча - Яната. У вступному слові перед концертом вона згадала про шляхетне завдання Фонду, — фінансову допомогу для старших віком і потребуючих науковців. Впродовж останніх чотирьох років, завдяки старанням Комісії Фонду зібрано коло 3,000 долярів, враховуючи пожертви і квитки за концерти і видано допомоги на суму 2,100 дол. Подробиці з діяльности Фонду ім. Д. Дорошенка будуть незабаром надруковані в пресі.

В концерті взяли участь співачки Тамара Лихолай (ліричне сопрано) і Валентина Жила-Наливайко (кольоратурне сопрано) і д-р Ігор Соневицький (акомпаніямент). Крім сольових точок, співачки виконали також кілька дуетів: „Не шуми, калинонько", музика І. Шамо, „Місяць на небі", українська народня пісня, „Вечір на Дністрі", муз. Надененка та інші.

Присмною несподіванкою для слухачів були два нові твори Ігоря Соневицького, виконані вперше на цьому концерті, а саме: „Колискова" до слів М. Йогансена і „Вечірня година" до слів Лесі Українки. Публіка зустріла ці дві пісні рясними оплесками... Бо коли при фортепіяні є сам композитор, а співає співачка з таким чарівним голосом і тонким відчуттям музичних нюансів, як Тамара Лихолай, то тяжко уявити собі ліпше виконання.

Концерт, програма якого була багата своєю різноманітністю, — „Пісня Сольвейґ" Ґріґа, арія Мімі з опери „Богема", „Не співайте мені сеї пісні", муз. Січинського у виконанні Тамари Лихолай, „Солов'їний романс" Кос-Анатольського, арія з опери „Севільський цирульник", „Як давно", муз. Китастого, у виконанні Валентини Жили-Наливайко, вищезгадані дві пісні Ігоря Соневицького, дуети та інші точки, — мав заслужений успіх у слухачів. Приємно відмітити, що виконавці концерту згодились виступити без грошової нагороди, передаючи її на допомогові цілі Фонду ім. Д. Дорошенка.

Успіхи нашої молоді

Юрко Вірт

Мабуть немає дня, щоб в одній чи другій місцевій американській пресі в тих містах, де існують українські громади, не було українського прізвища між тими молодими людьми, що вирізняються серед інших своїми спосібностями і своїми успіхами. Це тим більш замітне, що на сторінках тієї преси повно всіляких вісток про цілком протилежні „успіхи" багатьох молодих людей — їхні бешкети в школах чи навіть зудари з поліцією.

До тих наших молодих людей, що їх відмітили місцеві американські газети, належить Юрій Вірт в Джерзі Ситі, студент останнього року середньої школи, який саме тепер виповнює всі необхідні документи, щоб в новому 1970/71 академічному році почати свої вищі студії в одному з великих університетів. Місцевий щоденник „Джерзі Джорнел", надрукувавши фотознімку Юрка, пише, що він є президентом фотографічного клюбу в середній місцевій школі св. Петра і найбільшу частину свого вільного часу в школі проводить в шкільній фотографічній темничці. Бувши президентом клюбу, він має подбати про постійне постачання фотографічних матеріялів та фотографічного устаткування. Він також є членом редакційної колегії шкільного журналу і його фотографічним редактором. Інтересуючись місцевою і крайовою політикою, Юрко бере активну участь у політичних форумах своєї школи — пише „Джерзі Джорнел".

Юрко Вірт є сином відомих і активних місцевих громадян, покійного вже св. п. Івана і Катерини Віртів. Після недавньої смерти батька, живе з матір'ю. Його старший брат Петро відбув військову службу і одружився та живе в іншій громаді. Юрко від малечку є активний в парафії, Пласті і Народному Домі. Від кількох років постійно під час вакацій та у вільному часі працює в „Свободі" і УНСоюзі. Плянує студіювати журналістику і є кандидатом на одну із двох повних стипендій УНСоюзу на такі студії.

КОНГРЕС ПЛЯНУЄ ЗРЕФОРМУВАТИ СЕБЕ. Палатна Підкомісія Правил вже має готовий 143-сторінковий проєкт, який називається Реорганізаційний Закон з 1970-го року, в справі якого ведуться переслухання. Ось деякі пункти цього реорганізаційного проєкту. 1. Конгрес мав би мати в серпні вакації кожного року, крім воєнного часу. 2. Користуватися компюторами, які мали б виконувати механічну працю в різних комісіях та інформувати членів Конгресу. 3. В конгресовій бібліотеці мали б працювати фахівці в більше як 20-ох ділянках, які мали б інформувати членів Конгресу. Остання реформа Конгресу була в 1946 р.

СОВЄТСЬКО - КИТАЙСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ У ПЕЙПІНГУ ПЕРЕРВАНО на тиждень тому, що на засідання Верховного Совєта СССР виїхали до Москви провідники совєтської делеґації, віце - міністер закордонних справ Василій Кузнєцов і генерал Вадім Матросов. Ті переговори у Пейпінгу йдуть від 20 жовтня ц. р., але покищо ще до нічого не довели.

Збережім пам'ять про мартирологію українського католицького духовенства

19-го жовтня 1969 відбулась у Філядельфії стріча українського громадянства в пошану польових духовників Української Армії. Була це перша цього роду культурна імпреза, яка зібрала значну скількість публіки, що вміла оцінити духову вартість і силу в змаганнях за волю і здобуття своєї рідної держави. Поштовхом для цієї імпрези стала книжка „Польові духовники Української Галицької Армії", з якої відчитано деякі уривки. В книжці цій сказано, що процентово, зі всіх станів в УГА найбільше жертв зложили польові духовники. В ній мав бути поміщений ще один розділ під заголовком „Мартиріологія". Цей розділ я в останній хвилі відтягнув, бо властива мартиріологія укр. кат. духовенства відбулась і по першій світовій війні і під час та по другій світовій війні. В тому часі знищено богато нашого культурного доробку, поруйновано церкви і в жорстокий спосіб убито богато священиків. Матеріяли про це належало б конечно зібрати разом і видати їх осібною книжкою. Розкинених по журналах споминів будучий історик не найде. Та їх небагато. Це обов'язок живих свідків цієї трагедії нашого народу ці матеріяли для історії зберегти.

Їх рішився я зібрати, упорядкувати і, коли Господь позволить, видати осібною книжкою. Тому звертаюся з просьбою до всіх наших громадян, людей доброї волі, написати потрібні до цього спомини, подаючи дані про місцевість, родину, чи особу — ким і в який спосіб священики були убиті.

Відомості прошу слати на адресу: 221 East Sedgwick St., Philadelphia. Pa. 19119.

о. Іван Лебедович

Українські інженери винайшли нову методу світляної реклями

Київ. — На Світову Виставку ЕКСО-70 в Японії вже відіслано апаратуру для писання на великому екрані світловими різнокольоровими літерами новин. Новини можна „писати" навіть на захмареному небі. Новий спосіб, базований на напівпровідниках, винайшли українські інженери у м. Вінниці: Євгеній Боровник і Ю. Голубівський. Український „електронний інформатор" подає написи на екрані, які можна читати навіть на віддалі в півкілометра. Інформація, записана на спеціяльну стрічку для еклектронічного апарату, може з'являтись на екранах в зеленій, червоній, або жовтій барвах, або ж відразу двокольорово. Московська „Правда" з 5-го листопада 1969 р. сповіщала про винахід, зроблений „вінницькими інженерами", у вістці „Вогненна стрічка в небі", оминнаючи вже навіть географічної назви України. В Японії цей новий винахід напевно буде демонструватись під маркою „совєтський", або й просто як „російський". Українські винахідники відкинули закордонні методи світляної реклями, в тому і з рухливим „текучим" текстом неонові реклями, як задорогі і непрактичні, та створили власний оригінальний прилад. У Москві, поблизу Інституту Електроніки СССР, вже споруджується надавча станція для „писання світляної газети в Повітрі". У вістці зазначено, що „будь-яку інформацію будь-якою мовою світляна газета покаже глядачам через одну-дві хвилини від часу одержання тієї інформації". Зазначено, що така беззвучна світляна інформація є дуже важливою для великих міст, де шуму й так забагато: до гуркоту авт у совєтських містах долучується рев радіоголосників на площах.

ВАСИЛЬ ГАНЧУК (1919-1969)

(посмертна згадка)

24-го жовтня коло першої год. ранку Всевишній Господь покликав до себе палкого українського патріота — Василя Ганчука.

Вістка про це сколихнула всю громаду монтреальського передмістя — Ляшін, де живе родина Ганчуків. Сколихнула вона не лише громаду св. Василія Великого, в якій покійний самовіддано працював, сколихнула вона і православну громаду св. Юрія в Ляшині, серед якої покійний здобув пошану, любов і довір'я. Похоронне заведення „Р. Бужія" не бачило ще такого здвигу людей, які приходили помолитися за душу сл. п. Василя Ганчука. Панахиди за спокій душі покійного відправляв настоятель церкви св. Василія Великого о. Василій Бринявський.

В понеділок 27-го жовтня тіло покійного перевезли до храму св. Василія Великого, де о. Вас. Бринявський відслужив Літургію і чин Похорону, виголосивши зворушуюче слово про Покійного.

Всеч. о. Вас. Бринявський заявив, що Покійний Василь ще до скликання Вселенського Собору був соборником, і що свідченням цього є масова участь в похороні українців, незалежно від їхнього віровизнання.

Після Богослуження похоронна процесія вирушила до Ляшінського цвинтаря.

Буйні вітри котили по небу чорні хмари, які ховаючись за шпилями величавого дівочого манастиря, що красується біля цього цвинтаря, ніби летіли все далі на схід чи може аж до рідних стріх, щоб сказати і там рідним, що зараз тут в Ляшінах чужа але гостинна канадійська земля приймає в своє лоно великого сина української землі, який без звання, без чинів та титулів чесно, гордо без залицяння з ворогами, вірно і невгнуто ніс тяжкий хрест якого поклала на нього наша Церква й наш знедолений народ.

О. В. Бринявський запросив від імени парафії св. Вас. Великого та рідні покійного зібратися в залі „Просвіти" на Поминальну Трапезу, приготовану жіноцтвом Ляшінського Відділу Ліги Українських Католицьких Жінок.

Поминальною Трапезою керував Голова Парафіяльної громади св. Вас. Великого п. Василь Кіцак.

Промовляв побратим Василя Ганчука проф. Степан Ґеба, який сказав, що покійний Василь був надзвичайно діяльною людиною, глибоко розумів вагу освіти для народу, розповсюджував добрі книжки між українцями. Бібліотека Василя Ганчука є чи ненайбагатшою бібліотекою серед українців в місті.

Учителька Рідної Школи, вона ж і секретар Відділу Укр. Нар. Союзу ч. 465, пані Текля Мороз говорила про те, якими гарними рисами відзначався Покійний; який прагнув виховати свого сина на доброго українця. Вона згадала п. Петра Каліщука, який опікувався дружиною та сином Богданом під час хвороби покійного.

Потім промовляв пан Петро Цехош, який знав покійного найкраще. Василь Ганчук не шкодував часу ні гроша, щоб українців єднати в одно, він не ділив людей на східняків і західняків.

Автор цих рядків, кум покійного Василя підкреслив у промові високі прикмети покійного як людини, християнина й українця.

З добрим словом про покійного виступив також пан Микола Пасічник з Вінніпеґу, який прибув до Монтреалю, щоб віддати останню шану своєму давньому приятелеві Василеві.

Не можна не сказати кілька слів про дух рідкісної співпраці між православними й католиками під час похоронного обряду.

Офіційно всі поминальні Богослуження виконував о. настоятель церкви св. Василія Великого в м. Ляшіні, проте і православні священики — отець Чижів та о. Костюк брали участь в панахидах та похороні, віддаючи честь покійному Василеві, як доброму українцеві та доброму християнинові. Цей дух співпраці ще глибше заманіфестував отець В. Бринявський, звертаючись до православних священослужителів відправити заупокійні Богослуження за покійного.

На закінчення трапези від імени дружини покійного Лесі та синка Богдана пан Петро Каліщук, подякував за допомогу, й вислови співчуття, а паням за поминальний обід.

Замість квітів присутні пожертвували на будову старечого дому в Монтреалі 295 долярів.

На заклик пані Т. Мороз організовано збірку на вміщення репортажу про похорон покійного Василя Ганчука в українській пресі, яку так ревно покійний за свого життя підтримував.

Збірка принесла 111 долярів, переслано до шістьох часописів по дол. 18.50.

Так закінчилося повне діяльности, запалу і горіння життя людини, християнина і українця — славної пам'яті Василя Ганчука. Хай пошле Йому Всевишній Господь Вічну Пам'ять, а гос-

С. Лантук

КОМУНІКАТ

ЖЮРІ КОНКУРСУ СУЖ КАНАДИ НА ТВОРЧІСТЬ МОЛОДИХ АВТОРІВ

На розгляд конкурсу наступило 33 твори молодих авторів, зголошених під 16 гаслами: 14 статтей, 9 нарисів, 5 репортажів, 5 віршів.

Докладно переглянувши та обговоривши ці твори, жюрі конкурсу призначило:

Першу нагороду Романові Сенькову, за нарис „Дивак" (Гасло „Буйтур", журнал „Зозулька"). Премія 30 дол.

Три другі нагороди отримали:

1. Юрій Копач за статтю „Навчання української мови (гасло ‚Студент' часопис ‚Новий Шлях").
2. Марія Грушкевич за статтю ‚Чи українська мова конечна для збереження української ідентичности?" (Гасло ‚Осиротіла Церква", „Новий Шлях"
3. Петро Мельницький за нарис „Осиротіла церква" (Гасло „Овиротіла Церква", середньошкільний журнал „Смолоскип" Ст. Джанс Гайскул, Вінніпеґ).

Премії за 2-гу нагороду по 20 дол. кожна.

Три треті нагороди отримали:

1. Ірина Мостович за нарис „Недокінчена вишивка" (Гасло „Самотниця", пластовий журнал „Юнак").
2. Катерина Горбач за статтю „Традиція чи майбутнє?" Гасло „Студентка", журнал „Пластовий Шлях").
3. Рената Шарак за статтю „До лицаря на білому коні" (Гасло „Американка", журнал „Зозулька").

Жюрі конкурсу вважає за потрібне зазначити, що відносно велика кількість учасників конкурсу та різноманітність у тематиці надісланих творів свідчить про живе зацікавлення української молоді у вільному світі справами української літератури і культури взагалі.

У виборі творів для нагороди жюрі керувалося такими критеріями: 1. Оригінальність задуму, 2. Композиція твору, 3. Актуальність тематики.

Беручи під увагу те, що учасники конкурсу — молоді, початкуючі автори, жюрі не ставило надто високих вимог до художнього рівня надісланих творів — тому й визначені твори не позбавлені більших чи менших літературних недоліків, так само, як і невідзначені твори не можна вважати цілковито безвартісними.

Бажаємо всім учасникам конкурсу наполегливої, успішної праці над дальшим удосконаленням своїх творчих спроможностей.

Жюрі: Б. Олександрів, А. Стебельська, Д. Струк

Торонто, 20. X. 1969

СОЮЗОВЦІ! ЮВІЛЕЙНА КАМПАНІЯ ПРИНЕСЛА ДОСІ 4.654 ЧЛЕНІВ. ЩЕ ТІЛЬКИ 346 ЧЛЕНІВ БРАКУЄ ДО ПОВНИХ 5,000. ПРИСВЯТІТЬ УВЕСЬ СВІЙ ЧАС ДЛЯ ДОПОВНЕННЯ ЦЬОГО ЧИСЛА, ЩОБ З ПОВНИМ УСПІХОМ ЗАКІНЧИТИ ВЕЛИКИЙ ЮВІЛЕЙ БАТЬКА СОЮЗУ!

ІЗ ХРОНІКИ КЛІВЛЕНДУ

Телевізійна різдвяна програма Хору „Дніпро

Хор „Дніпро" на телевізії. З наближенням свят Різдва Христового в кожну українську хату завітає знову дух рідних різдвяних традицій. І хоч формою ці традиції поза Україною поволі затираються, то змістом вони ще довго матимуть вплив на українські родини в діяспорі.

Щоб звеличати Різдво, Український Хор „Дніпро" в Клівленді матиме півгодинну телевізійну, кольорову передачу з програмою українських колядок і щедрівок на каналі ч. 5 станції ВЕВС, в суботу 3 січня 1970 р о 1-ій годині по полудні. Хор виступить у повному складі: як чоловічий, жіночий і мішаний та з оркестрою під диригентурою і мистецьким керівництвом Е. О. Садовського.

Опера „Анна Ярославна"

Український Клівленд нарешті 28 листопада побачив нову оперу-прем'єру „Анна Ярославна". Це музичний твір д-ра Антона Рудницького на лібретто поета Леоніда Полтави. Оперу у своє 75-ліття, презентує українським громадам — Український Народний Союз. Заля на 17 сотень осіб майже виповнена, на сцені відомі наші актори-солісти: Галина Андреадіс, Марта Кокольська, Євгенія Василенко, Орися Гевко, Лев Рейнарович, Юрій Богачевський, Петро Захарчук, Іван Гош та Український Хор „Кобзар" і Симфонічна оркестра. Багато праці вложили при підготовці прем'єри: Зенон Чайківський, Роксоляна Гарасимович, Рома Прийма-Богачевська, Розалія Когут, Василь Дорошенко і Марія Сокіл-Рудницька. Це щось нове, воно прикує до себе змисли зору і слуху. Ідея вінчання й інтереси державні дещо відмінні від вінчання Князя Володимира Великого з грекинею Анною і вінчання польської королеви Ядвиги з литовським князем Ягайлом. У першому випадку Візантія поширила свої впливи й інтереси на Русь-Україну, в другому випадку — з вінчанням Ядвиги і Ягайла Польща поширила свої впливи і володіння на Литовсько-Українську державу і перетворилася в імперію. Анна Ярославна звертається у фіналі: „Народе Франції і скоро мій народе"..., а далі „А ти, далекий Руський Краю... Тебе над усе кохаю!" Гарні слова без зобов'язуючої сили і без наслідків. Однак фактів історії не переробити.

З мистецького боку постановку опери треба уважати за бездоганну. Після вистави в честь дириґента і виконавців відбулося прийняття у великій залі середньої школи парохії св. Йосафата, під час якого не бракувало висловів вдячности як в сторону наших мистців так і в сторону господарів, адміністраторів і гостей. Адміністрацією займався Комітет, складений з відділів УНС Клівлендської Округи до якого входили два делеґати від хору „Дніпро". Комітет очолював п. Тарас Шмаґала, директор Окружного Комітету УНСоюзу. Хор „Дніпро" під час прийняття заступали його мистецький керівник і дириґент Е. О. Садовський, голова хору — д-р З. М. Голубець та інші. Від Українських Злучених Організацій (УЗО) вітав дириґента і виконавців проф. Михайло Пап а студентка Христя Макогін подала дириґентові А. Рудницькому від УЗО великий і гарний кіш квітів. Другий кіш цвітів подали від хору „Дніпро" дві співачки і члени хору п-на Ксеня Рощоковська і п-на Ганя Язярська, а голова хору д-р Зенон Голубець вітав Ансамбль і композитора - дириґента коротким і щирим словом. Бувший голова інж. Р. Трешньовський дякував і прощав Ансамбль від хору прийняття.

Треба сподіватися, що опера „Анна Ярославна" — буде ще довго предметом дебат у мистецьких круґах, а в тому і між членами хору „Дніпро". Останнє слово напевно скажуть критики-мистці і дириґенти - знавці музики.

Новорічний Бал хору „Дніпро". Клівлендська Громада буде мати змогу побачити ряд імпрез, які підготовляються Клівлендськими мистецькими одиницями в тому і „Дніпро" хором та його оркестром. Слід, також, згадати „Новорічний Бал" хору „Дніпро", який відбудеться 31 січня 1970 в Голленден Гаузе Готел, при 610 Зуперіор. Під час балю відбудеться презентація дебютанток, а мистець Володимир Свириденко (член хору „Дніпро") влаштує виставку своїх мистецьких картин.

Омелян Макогін

Зустріч Об'єднання Українських Лісників

Приємно згадуються проведені серед гірської природи спільні зустрічі нашої лісівницької братії. На рідних землях ми з'їздились на такі зустрічі до гостинного дому п-ства Луцьких в Янчині на Поділлі, або до Рафайлової до інсп. інж. Юркевича чи до п-ства Могильницьких під Дрогобичем. Об'єднання Українських Лісників, засноване вже на еміґрації, продовжує ці наші традиції та влаштовує щороку товариські з'їзди, вправді без рушниць та мисливських трофеїв, зате у добрій, невимушеній, товариській атмосфері та з молодечим розмахом і гумором. Спершу ці товариські зустрічі ОБУЛІД-у відбувались у п-ства Кочанів в Віндгеймі, а від трьох років — в Лексінґтоні біля Гантеру в гостинному і привітному комі кол. Яримовича.

Свої гарні спомини з надлісничівки у Явірнику переніс кол. Яримович у гори Кетскил, які може не дорівнюють красою нашим Карпатам, зате прийняли його привітну віллю у гарний закуток над гірським потоком. І тут вже третій рік збирається лісове і „цивільне" товариство на щорічні зустрічі ОБУЛІД-у. Кожного року пані Дарця приготовляє з великим смаком мисливські улюблені страви і кожного року на просторій веранді збирається лісова братія, щоб серед спогадів, повістяночок, жартів та щирого гумору провести ще один день у любому товаристві.

Під час цьогорічної зустрічі любителі книжки мали також змогу провести кілька годин в товаристві п. радн. Шухевичевої, малярки, яка у своїй бібліотеці зберегла рідкісні „білі круки" давніх видань перекладів Шевченка, Федьковича, В. Шухевича і численних інших. У приємній атмосфері ми дискутували з пані Шухевичевою, людиною високої духової культури, про перші видання нашої літератури, про приспані історичні традиції Галичини, що їх збудив до життя Маркіян Шашкевич, про світогляд наростаючої тоді світської української інтеліґенції, яка під впливом ідей Шевченка перейшла до праці у всіх ділянках національного життя. Ми пригадували собі давні заслужені роди Шухевичів, Кормошів, Окуневських, Левицьких й ін. та їх заслуги в нашому політичному, суспільному і культурному житті.

Нашу лісницьку зустріч влаштували колеґи Бачинський, Дорош, Ушак і Пришляк. На ній не бракувало також і нашої молоді, „домашньої" і „зайшлої". Ця молодь влаштувала нам вечером „правдиву" пластову ватру при співах, жартівливих оповіданнях та спогадах. А наступного дня в неділю ціле товариство подалося до гуцульської церковці у Гантері — помолитися Богу. Молодий Юрко Яримович урочисто читав Апостола, а невтомний кол. Ґеґа увіковічнив нашу зустріч на фотографічному фільмі.

Р. Кобринський

Союзова Округа в Джерзі Сиτі...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

виплати й тому ми мусимо в цім році покрити незвичайно великі втрати, які в порівнянні з деякими попередніми роками, зросли в четверо. Проте, досі не лише покрито всі втрати, але й маємо деяку надвишку, яка повинна в грудні видатно збільшитися. За цим промовляє 4,000 досі здобутих нових членів, що набагато перевищує минулорічний здобуток. Йдучи за здобутками минулих місяців, можемо сподіватися, що грудень принесе бодай 750 членів, що дозволить видатно збільшити загальне число членів УНСоюзу. Також Округа в Джерзі Сиτі здобула в цім році куди більший успіх, як в минулих роках. Придбавши до кінця листопада 158 членів, вона на 25% перевершила здобуток за цілий минулий рік. В грудні Округа сподіється перевершити також здобуток раніших років, а то й передконвенційного 1965 року, коли вона здобула була 195 членів. Для цього треба ще придбати в цім місяці 37 членів і це є саме мета, яку остання союзова нарада Округи в минулу п'ятницю обдумувала і схвалила, розкладаючи на поодинокі Відділи та діячів кількість членів, які слід в цім місяці придбати. В другій частині зборів, після широкої дискусії, в якій забирали голос Д. Дидик, А. Шаран, М. Жук, М. Волошин, М. Баран, Н. Костик й інші, д-р Я. Падох перевів з приявними коротку лекцію забезпечування членів двома найдешевшими грамотами УНСоюзу, а саме терміновою і грамотою подвійного забезпечення до 65 року життя, на прикладах вказуючи на дешевість вкладок та високу дивіденду, що робить саме ці грамоти найбільш корисними, з чого ми якслід не користаємо. Не рідко забезпечення цими грамотами „на чисто" коштує 3-4 доляри річно від $1,000. Вміння читати книжку вкладок та порівнювання союзових вкладок з вкладками інших, в цім і найбільших комерційних асекураційних компаній, були дальшим предметом лекції.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що 18-го листопада 1969 р. в Мельборні, Австралія відійшов у Вічність на 80-му році життя, наш Невіджалуваний

СТРИЙ, ВУЙКО І ДІДУНЬО

сл. п.

Д-р СТЕПАН ВАНЧИЦЬКИЙ

б. адвокат і посадник в Саноці, четар УСС, громадський діяч на Лемківщині, член мирової Делеґації в Берестю Литовськім, мемуарист і співредактор журналу „Лемківщина".

В глибокім смутку:

братанок — ВАНЧИЦЬКИЙ ТАРАС і ІРИНА
братанка — ЦІКАЛО КАТЕРИНА і ОЛЕКСАНДЕР
сестрінка — СТАДНИЦЬКА НАДЯ з Ріднею
сестрінок — СУБТЕЛЬНИЙ МИРОСЛАВ і ІВАННА

В суботу, 20-го грудня 1969 року
о 10-ій год. ранку
в Катедральному Соборі СВ. ВОЛОДИМИРА
Української Православної Церкви в Америці
160 Вест 82-га вулиця, Ню Йорк, Н. Й.
відбудеться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
В 40-ий ДЕНЬ СМЕРТИ

св. п. Варвари Василівни ЛУК'ЯНОВИЧ

яка померла 10-го листопада 1969 р. в Парижі.

НАТАЛЯ ВЕТУХОВА та ДРУЗІ ПОКІЙНОЇ

ПОДЯКА

Всечесним Пан-Отцям на чолі з настоятелем церкви св. Юрія Переможця в Трентоні Всечесним Отцям Ф. Кульчинським, Приятелям, Акторам, Землякам Зеленої Верховини, Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка, Друзям Пласту, Союзові Українок Америки, Всім які звеличили пам'ять Покійного в днях похорону й вплелися в невянучий вінок, як вияв пошани для Найдорожчої нам Людини

сл. п. ІВАНА САМОКИШИНА

всім Вам, які в році жалоби були з нами, улекшуючи нам дні смутку і болю — в імені Родини складаємо щиру подяку.

БАТЬКО, ДРУЖИНА, ДІТИ

В пам'ять Покійного передано:

100.00 дол. на Церкву-Пам'ятник в Бавд Бруку, Н. Дж.,
50.00 дол. на Храм ім. Симона Петлюри в Парижі,
50.00 дол. на Бібліотеку ім. Симона Петлюри в Парижі,
50.00 дол. на Пластовий Фонд ім. Дрота,
25.00 дол. на Видавничий Фонд В. Винниченка,
25.00 дол. Сиротам в Европі.

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

сл. п. ІВАНА САМОКИШИНА

будуть відправлені

ПАНАХИДИ

в суботу, дня 20-го грудня 1969 року
о год. 12-ій дня
в Православних Церквах:
СВ. ЮРІЯ ПЕРЕМОЖЦЯ в ТРЕНТОНІ
331 Centre Street
СВ. ПОКРОВИ в ДІТРОЙТІ при 29th Street

ДРУЖИНА, ДІТИ, БРАТ

Для вшанування пам'яті нашого Члена

бл. п. Ярослава Ковалишина

на Фонд „Дар Любови" для Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого
складають 40,00 долярів
(через „Самопоміч" з Ню Йорку)
ЧЛЕНИ і СИМПАТИКИ БРИДЖОВОГО КЛЮБУ
„Чорноморської Січі" з Нюарку, Н. Дж. і околиці

Замість квітів на свіжу могилу
Дорогого Стрийка

бл. п. Івана Шепаровича

складаємо 25.00 долярів
на Храм св. Софії у Римі.

Ольга і Микола КУЗЬМОВИЧІ

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями, що 14-го грудня 1969 р. відійшов від нас у Вічність, наш Найдорожчий БРАТ

бл. п.

ЙОСИП ХУДОБА

проживши 63 роки.

Покійний був членом 194-го Відділу УНСоюзу.

ПАНАХИДА — у вівторок, 16-го грудня 1969 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Петра Яреми при 129 Схід 7-ма вул. в Ню Йорку.

ПОХОРОН в середу, 17-го грудня 1969 р. з того ж похоронного заведення о год. 9:30 ранку до церкви св. Юра, відтак на цвинтар Gate of Heaven, Westchester.

Горем прибиті —

МИКОЛА — брат з Родиною

Ділимося сумною вісткою з Ріднею, Приятелями, Знайомими і Друзями, що дня 14-го грудня 1969 р. відійшов у Вічність на 73-му році життя

Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І ДІДУНЬО

бл. п.

МИКОЛА СТИСЛОВИЧ

уроджений в селі Денисів, Тернопільського повіту, Зах. Україна.

ПАНАХИДА у вівторок, 16-го грудня 1969 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Quinn Funeral Home при Broadway і 36-ій вул. в Асторії.

ПОХОРОН в середу, 17-го грудня 1969 р. о год. 9-ій ранку з того ж похоронного заведення до української католицької церкви Чесного Хреста в Асторії, а відтак на цвинтар у Вронксі.

Горем прибиті:

дружина — МАРІЯ
дочка — АННА з мужем ТЕОДОРОМ БАПКО
внучки — ОКСАНА і ДАРІЯ

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що дня 14-го грудня 1969 р. упокоїлась в Бозі по довгій і важкій недузі на 42-му році життя наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА, ДОНЬКА І СЕСТРА

бл. п.

МАРУСЯ КРУЧАК

нар. в с. Данильці, Україна.

ПАНАХИДА у вівторок, 16-го грудня ц. р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Shennan Funeral Home, Dunellen Avenue, Dunellen, N.J.

ПОХОРОН в середу, 17-го грудня 1969 р. о год. 9-ій ранку з церкви Преч. Діви Марії в Ню Бранcвік, Н. Дж., а опісля на цвинтар св. Петра в Ню Бранcвік, Н. Дж.

В глибокому смутку:

чоловік — АНДРІЙ
діти — ПЕТРУСЯ, ВАСИЛЬКО, МАРІЯННА і КАТРУСЯ
мама — ПАРАСКЕВІЯ НАКОНЕЧНА
сестри: АНАСТАЗІЯ ПАТИНА з чоловіком і дітьми
АННА ЯКУБОВИЧ з чоловіком і дітьми

Ближча і дальша Рідня

В ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА І ДІДА

сл. п. ІВАНА ПОНЯТИШИНА

буде відправлена

у четвер, 1-го січня 1970 року

СЛУЖБА БОЖА

в Україндській Католицькій Церкві
РОЖДЕСТВА ПДМ, Лос Анджелес, Калфі.
та
СВ. ЙОСАФАТА, Трентон, Н. Дж.

Дружина — АННА
Донька з мужем — ЛЕСЯ і ЛЕВ
Донька з мужем і донькою — ЛЮБА, ВОЛОДИМИР і ЗІРКА

(Лос Анджелес, Каліф.)

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Івана Шепаровича

складаю 15.00 долярів
на Храм св. Софії у Римі.

Олена ФЕДАК-ШЕПАРОВИЧ

Пам'яті союзового діяча та мецената Романа Карбівника

(В першу річницю смерти).

12 грудня 1968 року помер у Філядельфії на 71 році життя скромний тихий добродій - меценат, та відданий союзовий громадсько-суспільний та й церковний діяч.

Покійний Роман Карбівник народився в селі Лішня біля Дрогобича, а до Америки приїхав 1913 року 17-тім студентом, якого викинули з Дрогобицької гімназії за патріотизм та й любов до України. Приїхавши до міста любови Філядельфії, молодий юнак негайно включився в громадську працю, а відтак працю для УНС, закладаючи новий відділ ім. Івана Франка, число 83, в якому став першим секретарем. В тому відділі покійний був повних 52 роки на різних посадах, включно з почесним головою. Був він активним в управі Філядельфійської Округи, де не раз та й не два був спонзором різних союзових імпрез. Був він і делегатом багатьох конвенцій УНС, де завсіди входив до різних конвенційних комісій.

Було б мильно думати, що покійний посвячував свій час і труд виключно для УНС, ні, він не щадив ні часу, ні труду, ні здоров'я та й грошей для церковного та суспільно - громадського життя. Належав він до всіх чільних громадських установ, як ЗУАДК, УКК, НТШ й УВАН, і ніколи не жалів щедрих датків на ці установи, яких був спонзором, фундатором і меценатом.

Багато труду, часу і грошей віддав покійний церковній громаді УПЦеркви Князя Володимира у Філядельфії, дебув довгими роками в церковному уряді на різних постах. Належав покійний і до інших місцевих організацій та установ, але, що був скромної і тихої вдачі, то ніколи не любив того, щоб десь була згадка про це в пресі.

Не можна поминути і того, що покійний Роман Карбівник не жалів часу, ні труду для праці в ЗУАДК, а головно тоді, коли так звана нова еміграція прибувала сотнями до ЗСА за допомогою ЗУАДК-у. Це покійний був тим, який зустрічав в портах та залізничих станціях новоприбулих, яким служив порадою, інформаціями, матеріяльною допомогою, а відтак шуканням праці й мешкання.

Не зважаючи на ці перевантаження союзовою, церковною та суспільно-громадською працею, покійний мусів працювати й заробляти на удержання родини, а до того дати й виховання дітям. Покійний залишив дружину Теодозію, двох синів, Івана і Мирона, та доньку Ольгу і дев'ятеро внуків. Вся залишена родина є тісно зв'язана з українською громадою, а головно церковною громадою, де втішається загальною пошаною. Слід згадати і те, що син Мирон відомий філядельфійській громаді як публічний нотар пішов шляхом батька, включившись в союзову працю, очолюючи 83-й відділ УНС, заложений покійним батьком.

Покійний Роман Карбівник відійшов туди, де вже нема „ні болізни ні печалі", але він своєю відданою працею здобув собі довір'я і признання у громаді та залишив по собі пам'ять чесного патріота та громадянина, що може бути зразком для багатьох громадян.

В першу річницю смерти покійного відділові урядники, члени Контрольної Комісії й членство відділу клонять голови перед духом основоположника й опікуна 83 Відділу УНС ім. Івана Франка. Пам'ять про нього зістане між нами повіки.

Степан Гавриш
секретар відділу

Помер професор Володимир Винницький

В одному із монтреальських шпиталів по короткій недузі заснув навіки славної пам'яті проф. Володимир Винницький на 84-му році трудолюбивого життя. Прийшов він на світ у селі П'ядики, біля Коломиї, Західня Україна, у 1885 році. Село П'ядики було виключною власністю батьків покійного Володимира.

Молодий Володимир, одинадцятий із всіх 13-теро дітей. Закінчив народню і середню школу в Коломиї, а Університет в Чернівцях.

Після закінчення університетських студій учителював у гімназіях і семінаріях у Чернівцях та інших містах Зеленої Буковини та в Галичині в Яворові та Стрию. З наближенням червоної армії до Стрия покійний залишив рідну землю.

На еміграції, в Австрії, в Ляндеку, учив у таборовій гімназії, а з приїздом до Канади у 1951 році замешкав у Монтреалі і учителював на новозорганізованих курсах Українознавства.

Крім української католицької церкви належав до українського національного об'єднання і тут залишив упорядковану і скаталоговану, разом із своїм зятем, інж. Михайлом Звонком прекрасну бібліотеку УНО. Постійно відвідував імпрези, без огляду на те, хто їх влаштовував. У всіх випадках завжди і всюди товаришувала йому його невтомна дружина, пані Ядвіга Винницька, ревна громадська діячка в рядах жіночих товариств на рідних землях і на еміграції по нинішній день.

У панахидах і похороні брала участь численна монтреальська громада, особливо членство УНО і братніх організацій з прапорами. Похоронних обрядів довершив парох церкви св. Михаїла, о. д-р Ігор Мончак.

Після похорону відбулася перекуска в домі пані Винницької. Доньки з зятями і близькі знайомі в числі 18 осіб, зложили на українську пресу $44. З цієї збірки призначено $22. на „Новий Шлях" і $22. на „Веселку".

Блаженної пам'яті Володимир залишив у смутку дружину Ядвігу, дочку Любомиру, замужню за інж. Артимишиним, з двома синами, дочку Стефанію, замужню за інж. Михайлом Звонком з двома дочками і сином.

Нехай канадійська земля буде йому легкою

Ілля Гомонко

ХИТРА МАКІТРА

(Закінчення зі стор. -2ої)

треба старатися не бути овечкою і вміти перехитрити вовка. І я думаю, що я цього досягла:

От, наприклад, я розпарувала взуття — щоб той злодій добре наморочився, шукаючи пари. Він, правда, і не шукав, забрав усі ліваки, як є. Але ото ж буде сміху, як вдома роздивиться! Ну, що він буде робити з дванадцятьма лівими черевиками? (Друге питання — а що я буду робити з дванадцятьма правими?!) Або візьмім піджаки: кожному відомо, що штани зношуються в десять разів швидше, ніж піджаки, а тому вони більш важливі. В мого чоловіка і так повна шафа овдовілих піджаків. Отже, злодій хай собі робить із піджаками, що хоче, а мій чоловік дістанне з горища штани і буде їх носити з тими піджаками, що злодій не схотів.

А вже найкраще з апаратами: хай тепер злодій підшукає лінзи, паси і мотори до вкрадених камер! Це не просто, бо деякі моделі вже і не продукуються, та й попастися він може саме на цім! А вже ж нам багато легше піднайти апарат до мотора або прожектор до паса, і пальто до відірваного рукава.

Підійшла я до нашого сусіда, до того самого, що його ще раніше, ніж нас обікрали, подала йому чарку горілки та й питаю:

— Слухайте, це ж був ваш вихідний день — може ви були вдома?

— Аякже ж, був.

— І нічого не чули?

— Аякже ж, чув.

— І нічого не подумали?

— Аякже ж, подумав.

— А що, коли можна знати?

— Як злодії гомоніли, я думав, що то ви з чоловіком.

— А може ви і розібрали, що вони казали?

— Аякже ж, розібрав, тільки не зовсім добре. Аж тепер догадався, що воно означало.

— Що ж вони казали?

— Казали: „Ну і господиня! Перший раз бачу такий безпорядок: один чобіт у шафі, а другий на столі. До такої господині соромно йти на чистку!"

От тепер вже я таки розсердилась! Подумаєш, які чистьохи! Що обчистили, то обчистили, але чому ж самі так усе порозкидали? Що чобіт стояв на столі, так це правда, але правдою є також те, що я його намисно на стіл поставила, щоб злодія спантелику збити!

(Кінець)

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 20-го ГРУДНЯ 1969 р.

ПЛАЙНСФІЛД, Н. Дж. Місячні збори Т-ва І. Франка — 372 Відд. о год. 6-ій веч, в Ігол Гол, 210 Чорч вул. Проситься чл. прибути. На порядку дня: вибір нової управи на 1970 рік. — Софія Лонишин, рек. секр.

СТАТЕН АЙЛАНД, Н. Й. Річні збори Б-ва св. Арх. Михаїла 211 Відд. о год. 7:30 веч. На порядку: звіт управи і вибір нової на 1970 рік. Є важні справи до полагодження. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — Т. Соколовський, секр.

АСТОРІЯ, Н. Й. Річні загальні збори Б-ва св. о. Николая — 5 Відд. о год. 7 веч. в авдиторії укр. кат. церкви Чесного Хреста, 37-09 31-а Аве. Проситься членство прибути і вирівняти залеглі вкладки. — М. Хоманчук, секр.

НЕДІЛЯ. 21-го ГРУДНЯ 1969 Р.

ДІТРОЙТ, Міш. Річні збори Б-ва св. о. Миколая — 175 Відд. о год. 1-ій по пол. в УНДомі при вул. Мартін. На порядку нарад: звіти членів Управи, Контр. Комісії, делегатів до УНДому і УККА, вибір управи на 1970 р. Збори відбудуться на годину пізніше без огляду на скількість присутніх. — Я. Вазюк, гол., В. Папіж, рек. секр., І. Смерека, фін. секр., М. Ярема, касир.

ДІТРОЙТ, Міш. Загальні річні збори Б-ва св. І. Хрестителя — 292 Відд. о год. 1:30 по пол. в УНДомі. На порядку дня: звіти управи, дискусія над звітами, вибір управи на 1970 р., плян праці на 1970 р. Після зборів прийняття для членів. — В. Терлецький, гол., П. Федик, фін. секр.

БОФАЛО, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая — 127 Відд. о год. 11:30 ранку в церковній залі при Фільмор і Онейда вул. Проситься чл. прибути і вирівняти залеглі вкладки. Приймання вкладок кожної неділі у вище згаданому часі і місці о год. 11:30 до 1-ої по пол. — І. Була, гол., п-ні М. Гаравус, фін. секр., П. Гаравус, касир.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Т. Шевченка — 64 Відд. о год. 2:30 по пол. у Вінярського, 482 Мейн вул. Проситься чл. прибути і вирівняти залеглі вкладки. — І. Бурний, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ПОВІДОМЛЕННЯ Членам і Відділам УНСоюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів.

не пізніше, як вполудне 31-го ГРУДНЯ 1969 р.

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1969 рік. З уваги на це, закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше, як у СЕРЕДУ, 31-го ГРУДНЯ 1969 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному та конвенційному звітах.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

Посмертні згадки

АННА РИМАРЧИК, членка УНС Відд. 338 Б-ва св. ап. Петра і Павла в Монессен, Па., померла 27 жовтня 1969 р. на 77 р. ж. Покійна нар. в Україні і стала членкою УНС в 1926 р. Полишила в смутку 3 синів, доньку і 6 внуків. Похорон відбувся 30 жовтня 1969 р. на цвинтарі Фрідріктови в Бровнсвілле, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
М. Куч, секр.

АННА ГАДОВСЬКА, членка УНС Відд. 146 Т-ва Івана Франка в Дітройті, Міш., померла на 72-му р. ж. Стала членкою УНС в 1941 р. Полишила в смутку 2 синів і 6 внуків. Похорон відбувся 13 листопада 1969 р. на цвинтарі Мт. Олівет в Дітройті, Міш.
Вічна Їй Пам'ять!
Ст. Хом'як, секр.

МИКОЛА ЗОЗУЛЯ, член УНСоюзу Відд. 374 Т-ва М. Грушевського в Бостоні, Масс., згинув у В'єтнамі на 23 р. ж. Покійний нар. в Німеччині і став членом УНС в 1954 р. Полишив у смутку батька, матір, братів і сестру. Похорон відбувся 17-го листопада 1969 р. на цвинтарі св. Михаїла в Бостоні, Масс.
Вічна Пому Пам'ять!
Вол. Федорів, секр.

ІВАН ЮСКОВ, член УНС 36 Відд. Б-ва св. о. Миколая в Авбурн, Н. Й., помер 30-го жовтня 1969 р. на 67 р. ж. Покійний нар. в Тернополі, Україна і став членом УНСоюзу в 1947 р. Полишив у смутку дружину Марію, синів: Роберта, Давида, дочку Лінду, брата Михайла і сестру Стеллу. Похорон відбувся 3 листопада 1969 року на цвинтарі св. Йосифа в Флемінг, Н. Й.
Вічна Пому Пам'ять!
Ст. Гонза, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6292. Тарзан хоче скріпити владу вождів

HIS MESSENGER SENT TO CHIEF TUT, OF THE MIGHTY UGANDOS, INVITING HIM TO A 'CONFERENCE OF GREAT CHIEFS', WITHOUT THE UGANDO WITCH DOCTOR, OLD CHIEF GANA PREPARES FOR THE INTER-TRIBAL MEETING.
10-1 6292
ONCE GREAT CHIEFS PAID LITTLE ATTENTION TO 'OBIA' MEN. BUT NOW 'OBIA' MEN SEIZE GREATER AUTHORITY THAN CHIEFS! TROUBLE INCREASES!
WE'RE GOING TO MAKE CHIEFS IMPORTANT AGAIN, FRIEND GANA! THE BLACK MAGIC OF WITCH DOCTORS HAS TOO LONG BEEN TRAIL-BLOCK TO OUR PEACE!

Вислвши свого післанця до ватажка могутніх угандів, Тута, із запрошенням на „конференцію великих вождів" без знахаря угандів, старий ватажок Ґана приготовляється до міжплемінних зборів.

Колись великі вожді приклядали мало уваги до „обія" — мужів. Але тепер „обія" — мужі захопили більшу владу зі вождів! Зростають турботи!

Хочу, друже Ґано, зробити вождів знову впливовими! Чорна магія знахарів надто довго була перешкодою на шляху до миру!